

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 77. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1947 til 30. Juni 1948.

Ved Chr. Stahl.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

Der er i Beretningsaaet $\frac{1}{4}$ 1947 til $\frac{3}{4}$ 1948 undersøgt 49042 Prøver, hvilket er 3143 færre end Aaret før. Nedgangen i Prøveantallet maa antages at have sin væsentligste Aarsag i, at Prøavsarealerne i 1947 var stærkt formindskede af den strenge Vinter 1946—47. Ganske særlig var det gaaet ud over Kaalroe og Turnips, af hvilke Arter der praktisk taget ingen Avl var i 1947, men ogsaa Bedefrøarealerne og Arealerne med Rajgræsfrø — især Ital. Rajgræs — var formindsket meget.

For Arbejdet i Frøkontrollen medførte det noget mindre Prøveantal, at man gennem næsten hele Aaret kunde behandle de indkomne Prøver nogenlunde omgaaende efter Modtagelsen, hvilket naturligvis er af stor Betydning for Indsenderne af Prøverne og tillige mest tilfredsstillende for Frøkontrollen. Prøverne indgik saa jævnt i Efteraars- og Vintermaanederne, at der var fuld Beskæftigelse for baade faste og timelønnede Medhjælpere i hele Sæsonen indtil 1. Maj, fra hvilket Tidspunkt en Del af de timelønnede Medhjælpere kunde hjemsendes. Medvirkende til den gode Gang i Arbejdet var ogsaa, at Frøkontrollen helt fra Sæsonens Begyndelse raadede over den Pladsforøgelse, som var tilvejebragt ved Overbygning af to tidligere aabne Altaner. De to Værelser, som er indvundet derved, afhjælper naturligvis ikke Frøkontrollens Pladsmangel, men er dog en værdifuld Nødhjælp, som sammen med den tidligere foretagne Indretning af Arkivpladsen til Arbejdslokaler har givet navnlig den stærkt voksende Afdeling for Kontrol dyrkning og Sædekornskontrol lidt bedre om end langtfra tilstrækkelige Lokaler.

I Aarets Løb har Frøkontrolkommissionen med Tilslutning

af Repræsentanter for de kontrollerede Sædekornsfirmaer udarbejdet nye Regler for *Statsfrøkontrollens Kontrol med Fremavl af Sædekorn*. Disse nye Regler hviler paa de Synspunkter, som man er enedes om i et større Udvalg, hvori foruden Medlemmer af Frøkontrolkommissionen ogsaa deltog Repræsentanter for Forædlingsvirksomheden, Forsøgsvirksomheden, Landbrugsorganisationerne og Sædekornshandlerne. Dette Udvalgs Betænkning, som er afgivet til Frøkontrolkommissionen, kan forventes offentliggjort i hvert Fald i sine Hovedtræk i den nærmeste Fremtid.

De nye Regler for Sædekornskontrollen blev vedtaget af Frøkontrolkommissionen den 13. Maj 1948, men kan naturligvis først blive gældende for Fremavl, der er udlagt i afvigte Efteraar eller udlægges i Foraaret 1949. En af de vigtigste Ændringer i Forhold til de hidtil gældende Regler fra 1943 er, at Erstatningspligten for eventuelle Mangler ved et Parti efter de nye Regler bliver effektiv over for alle Købere, der har faaet Sædekorn af et saadant Parti, medens Køberen efter de nugældende Regler selv maa rejse Erstatningskrav.

Ved Beretningsaarets Udgang er endvidere ogsaa *Statsfrøkontrollens Erstatningsregler* ændret saaledes, at de nye Regler med Gyldighed fra 1. Juli 1948 afløser de hidtil gældende Regler, der har været i Kraft siden 1. Juli 1940. I de nye Erstatningsregler er optaget langt mere detaillerede Regler for Sædekorn end i de hidtil gældende. Naar der i Tilbud om Sædekorn henvises til, at Salget sker efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, lægges der efter de nye Erstatningsregler en bestemt Kvalitetsgaranti og Erstatningsforpligtelse i Udtryk som »Originalsæd«, »Stamsæd« og »Kontrolleret Sædekorn«, og dette gælder, selv om den paagældende Avl ikke er under Statsfrøkontrollens særlige Sædekornskontrol. Regler om Sædekorn, der ikke falder ind under en af de anførte Betegnelser, er ikke optaget i de nye Erstatningsregler, og Salg af saadant ukontrolleret Sædekorn kan altsaa ikke ske med Henvisning til Statsfrøkontrollens Erstatningsregler.

Endelig er ogsaa en Revision af *Statsfrøkontrollens Analyseregler* blevet tilendebragt kort efter Beretningsaarets Slutning, idet Forhandlinger, som gennem et Par Aar har været ført med de norske og svenske Frøkontrolanstalter, resulterede i en ny Udformning af de fælles skandinaviske Regler, og disse nye Regler er for Danmarks Vedkommende bekræftet af Landbrugsministeriet og er traadt i Kraft fra 1. August 1948. De nye Reg-

ler betegner meget betydelige Ændringer i Analysemetoderne især med Hensyn til Bestemmelse af Frøets Renhed. Reglerne blev den 24. Juli 1948 udsendt af Frøkontrollen sammen med et Cirkulære, hvori der blev redegjort for de vigtigste Ændringer, men disse skal ikke nærmere omtales her, da de ikke har været gældende i det her omhandlede Beretningsaar og altsaa heller ikke har paavirket de Resultater, som omtales i nærværende Beretning.

I Aaret 1947—48 er der fra Statsfrøkontrollen udsendt de sædvanlige Publikationer, nemlig:

1) Aarsberetningen for 1946—47, der er optaget i Tidsskrift for Planteavl, 52. Bd., S. 1—69, og udkom som Særtryk i Maj 1948.

2) »Vejledning ved Køb af Markfrø« med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret $\frac{1}{2}$ 1937—30% 1947 og Aaret 1946—47 udarbejdedes som sædvanligt inden 1. September og blev færdig fra Trykkeriet 17. Oktober 1947.

3) I December 1947 udsendtes »Oversigt over Saasædspartier, der i Sæsonen 1946—47 er plomberet som Saasæd kontrolleret af Statsfrøkontrollen«, og i September udsendtes som sædvanligt Oversigterne over Analyseresultaterne under den selv-virkende Kontrol.

4) Den 11. December 1947 udsendtes til Optagelse i Fagbladene en Meddelelse »Spireevnen af danskavlet Frø, undersøgt siden 1. Juli 1947«.

Den 24. November 1947 udsendtes til Landbrugshladene en kort Artikel: »Forsyningen med Roefrø«, og i Januar 1948 offentliggjorde »Ugeskrift for Landmænd« en noget længere Redegørelse om: »Avl og Forbrug af Markfrø« af *Chr. Stahl*.

Antallet af udenlandske Gæster har været noget mindre end Aaret før, men ogsaa i Beretningsaaret har dog Gæster fra mange Lande besøgt Frøkontrollen.

Ogsaa mange danske Gæster har vist Frøkontrollens Arbejde Interesse ved Besøg. Saaledes har som sædvanlig forskellige Hold af Studerende ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, ligesom flere Landbrugsskolars og andre Skolars Elever besøgt Frøkontrollen.

Frøkontrolanstalter og andre Institutioner saavel som Enkeltpersoner i Udlandet, der har sendt Statsfrøkontrollen Beretninger og Afhandlinger, bedes herved modtage vor bedste Tak. Ligeledes takker vi indenlandske Institutioner og Forfattere, som har glædet Statsfrøkontrollen med deres Publikationer.

II. Frøkontrollkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen.

a. Kommissionen.

Som meddelt allerede i Aarsberetningen i Fjor, er der i indeværende Beretningsaar udnævnt 2 nye Medlemmer af Kommissionen, idet Proprietær *Gunnar Krag Jespersen*, Maglebygaard, Skælskør, er indtraadt i Kommissionen i Stedet for Godsejer *V. Selchau-Hansen*, som afgik ved Døden i Februar 1947, og Formanden for Dansk Frøhandlerforening, Direktør *Axel Hansen*, A/S Stallknecht & Meyer, København, har afløst Grosserer *E. Lisborg*, Slagelse, som ønskede at udtræde af Kommissionen. Denne bestaar derefter af følgende Medlemmer:

Professor *Axel Pedersen*, Formand.

Direktør *J. Gjelstrup*.

Direktør *Axel Hansen*.

Proprietær *G. Krag Jespersen*.

Professor, Dr. *C. A. Jørgensen*.

Frøhandler *A. Kraglund*.

Proprietær *V. Lorentzen*.

Forstander *J. C. Lunden*.

Konsulent *H. P. Martekilde*.

Grosserer *Vilh. P. Schrøder*.

Direktør *Chr. Stahl* er Kommissionens Sekretær.

b. Personalet.

Med Hensyn til det fast ansatte Personale er der i det forløbne Arbejdsaar sket følgende Ændringer:

Paa Normeringslov for Finansaaret 1948/49 er Antallet af faste videnskabelige Assisterter ved Statsfrøkontrollen forhøjet fra 5 til 7, og Landbrugskandidat *Rolf von der Hude* er fra 1. April 1948 og Landbrugskandidat *Marius Olesen* fra 1. Maj 1948 ansat i de to nyoprettede Stillinger efter at have haft Ansættelse ved Statsfrøkontrollen som honorarlønnede Assisterter fra henholdsvis 1. Februar 1944 og 1. Maj 1946.

Følgende Underassisterter af 1. Grad er fratraadt i Aarets Løb:

Fru *Margrethe Pedersen* den 31. August 1947 og Frøken *Cora Lambrecht* den 31. Marts 1948, og de ledigblevne Stillinger er

blevet besat med Frøken *Edel Brockenhuus von Löwenhielm* fra 1. September 1947 (tiltraadt 4. Januar 1929 som timelønnet Medhjælper, 1. April 1936 Underassistent-Aspirant, 1. Juli 1937 Underassistent af 2. Grad) og Frøken *Elisabeth Kyed* fra 1. April 1948 (tiltraadt 17. September 1929 som timelønnet Medhjælper, 1. April 1936 Underassistent-Aspirant, 1. Juli 1937 Underassistent af 2. Grad).

Paa førnævnte Normeringslov blev desuden Antallet af Underassistenter af 1. Grad forhøjet fra 20 til 26, og følgende Underassistenter af 2. Grad ansattes fra 1. April 1948 i de seks nye Stillinger:

Frøken *Else Danholt Hansen* (tiltraadt 21. Januar 1930 som timelønnet Medhjælper, 1. April 1936 Underassistent-Aspirant, 1. April 1940 Underassistent af 2. Grad).

Fru *Karen Thygesen* (tiltraadt 9. Oktober 1917 som timelønnet Medhjælper, 1. Oktober 1919 Underassistent-Aspirant, 1. September 1921 Underassistent, fratraadt 31. Oktober 1925, tiltraadt paa ny 19. August 1938 som timelønnet Medhjælper, 1. August 1940 Underassistent-Aspirant, 1. April 1941 Underassistent af 2. Grad).

Frøken *Ellen Mentz* (tiltraadt 13. Maj 1935 som timelønnet Medhjælper, 1. August 1940 Underassistent-Aspirant, 1. April 1941 Underassistent af 2. Grad).

Frøken *Elin Nobel* (tiltraadt 2. Juli 1931 som timelønnet Medhjælper, 1. April 1943 Underassistent).

Fru *Nina Friborg* (timelønnet Medhjælper 1. September 1936—30. November 1939 og 15. September 1940—30. April 1943, 1. Maj 1943 Underassistent af 2. Grad).

Frøken *Ebba Christensen* (timelønnet Medhjælper 11. Maj 1936 — 30. September 1939 og 3. Oktober 1941 — 30. April 1943, 1. Maj 1943 Underassistent-Aspirant, 1. November 1943 Underassistent af 2. Grad).

Følgende har modtaget fast Ansættelse som Underassistent af 2. Grad:

Frøken *Elly Møller* fra 1. Juli 1947 (tiltraadt 1. Marts 1944 som timelønnet Medhjælper, 1. August 1945 Underassistent-Aspirant).

Frøken *Kirsten Holtze Andersen* fra 1. Juli 1947 (tiltraadt 16. Januar 1943 som timelønnet Medhjælper, 1. Januar 1945 Underassistent-Aspirant).

Fru *Karen Nielsen f. Larsen* fra 1. August 1947 (Underas-

sistent-Aspirant fra 1. September 1943—30. November 1944 og 1. Oktober 1945—31. Juli 1947).

Fru *Marie Jepsen f. Simonsen* fra 1. September 1947.

Frøken *Tove Olesen* fra 1. September 1947 (tiltraadt 1. September 1944 som Underassistent-Aspirant).

Frøken *Ruth Winckelmann* fra 1. Maj 1948 (tiltraadt 1. Maj 1946 som Underassistent-Aspirant).

Følgende Underassistent af 2. Grad er fratraadt:

Frøken *Ida Hallig Petersen* (fratraadt 31. Juli 1947).

Foruden det fastansatte Personale har Statsfrøkontrollen beskæftiget et stort Antal Aspiranter og timelønnede Medhjælpere m. fl., blandt hvilke der baade har fundet Afgang og Tilgang Sted i Aarets Løb.

III. De undersøgte Prøver og deres Fordeling.

Af de i Aarets Løb undersøgte 49042 Prøver er 716 undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning.

Med Hensyn til Tidspunktet for Prøvernes Modtagelse anføres følgende Oversigt:

Juli.....	790	Prøver	Januar.....	4689	Prøver
August.....	4608	»	Februar.....	5902	»
September.....	7440	»	Marts.....	5628	»
Oktober.....	6315	»	April.....	2017	»
November.....	5941	»	Maj.....	412	»
December.....	4149	»	Juni.....	435	»

Samtlige 49042 undersøgte Prøver fordeler sig, som følgende Opstillinger viser.

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

3039	Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
4004	»	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
693	»	Rug, <i>Secale cereale</i> .
795	»	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
11	»	Majs, <i>Zea Mays</i> .
34	»	Blandsæd.

8576 Prøver.

b. Andre Græsser.

1181	Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
2964	»	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
658	»	Ital. Rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i> .

4803 Prøver.

Overført: 4803 Prøver

44	»	Rajgræs, <i>Lolium</i> sp.
2146	»	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis</i> (elation).
325	»	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
1	»	Stivbl. Svingel, <i>Festuca duriuscula</i> .
1	»	Faare-Svingel, <i>Festuca ovina</i> .
293	»	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
1474	»	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
13	»	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
1	»	Fioringræs, <i>Agrostis stolonifera</i> .
949	»	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
244	»	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
27	»	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa palustris</i> .

10321 Prøver.

c. Ærteblomstrede.

5796	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i> .
3254	»	Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i> .
607	»	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i> .
14	»	Stenkløver, <i>Melilotus</i> sp.
6	»	Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum</i> .
1054	»	Hl -Sneglebælg, <i>Medicago lupulina</i> .
466	»	Lucerne, <i>Medicago sativa</i> .
82	»	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i> .
217	»	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i> .
107	»	Serradel, <i>Ornithopus sativus</i> .
429	»	Foderært, <i>Pisum arvense</i> .
817	»	Kogært, <i>Pisum sativum</i> .
342	»	Markært, <i>Pisum</i> sp.
29	»	Hestebønne, <i>Vicia faba</i> .
166	»	Fodervikke, <i>Vicia sativa</i> .
10	»	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa</i> .
81	»	Vikke, <i>Vicia</i> sp.
743	»	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus</i> .
144	»	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius</i> .
110	»	Lupin, <i>Lupinus</i> sp.

14474 Prøver.

d. Rodfrugtarter.

1505	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
1778	»	Fodersukkerroe, <i>Beta vulgaris</i> .
378	»	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera</i> .
613	»	Gulerod, <i>Daucus carota</i> .
294	»	Turnips, <i>Brassica camp. var. rapifera</i> .
533	»	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica</i> .

5101 Prøver.

e. Andre Plantearter.

2 Prøver Raps, *Brassica napus*.30 » Spergel, *Spergula* sp.1980 » Gul Sennep, *Sinapis alba*.104 » Brun Sennep, *Brassica nigra*.44 » Solsikke, *Helianthus annuus*.20 » Cikorie, *Cichorium intybus*.2661 » Hør, *Linum usitatissimum*.4 » Hamp, *Cannabis sativa*.31 » Kommen, *Carum carvi*.173 » Valmue, *Papaver somniferum*.10 » Tobak, *Nicotiana tabacum*.

5059 Prøver.

f. Blandinger.

644 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

4397 Prøver. (Se Side 577 nærmere om Fordelingen af disse Prøver inden for forskellige Arter).

C. Skovbrugsplanter.

400 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

70 Prøver.

Det samlede Antal af undersøgte Kornprøver er meget nær det samme som Aaret før, men der er i Beretningsaaret undersøgt flere Havreprøver og færre Bygprøver end foregaaende Aar.

Antallet af Græsfrøprøver viser en samlet Tilbagegang i Forhold til i Fjor paa 2019 Prøver, hvilket sikkert afspejler Nedgangen i Frøavlsarealet. Den største Tilbagegang i Prøveantallet viser Ital. Rajgræs (1290 Prøver) og Hundegræs (420 Prøver). Af en enkelt Græsfrøart nemlig Eng-Rapgræs er der undersøgt betydelig flere Prøver i Aar end i Fjor.

Ogsaa de Ærteblomstrede viser en stor samlet Tilbagegang paa 1603 Prøver, som især falder paa Hl.-Sneglebælg, hvorfra der er undersøgt 1013 Prøver færre i Aar end i Fjor, og Gul Lupin, der viser en Tilbagegang paa 552 Prøver. Antallet af Rødkløverprøver er 304 Prøver mindre, men Antallet af Hvidkløverprøver 326 Prøver større end Aaret før.

Af Roefrøprøver er i Beretningsaaret undersøgt 1080 færre end Aaret før. Tilbagegangen falder især paa Sukkerroer (368 Prøver) og Kaalroer (455 Prøver), af hvilke Arter Vinteren havde reduceret Avlen til et Minimum.

Af Frø af »andre Plantearter« er undersøgt 1663 flere end Aaret før, hvilket skyldes en stor Forøgelse af Sennep (973 Prøver) og Hør (722 Prøver), medens Prøveantallet for flere andre Arter i denne Gruppe er gaaet lidt ned.

Med de i Aarets Løb indkomne Prøver blev der foretaget følgende Analyser:

12841	fuldstændige Analyser til Garantibrug.
15914	» » » Vejledning.
2000	Renhedsbestemmelser til Garantibrug.
2503	» » » Vejledning.
3539	Spiringsbestemmelser til Garantibrug.
5911	» » » Vejledning.
4543	Undersøgelser for Vandindhold.
1791	andre Undersøgelser.
49042	Prøver.

I alt er der foretaget følgende Antal Enkeltundersøgelser:

49792	Renhedsbestemmelser.
38369	Spiringsbestemmelser.
4429	Kornvægtsbestemmelser.
5185	Vandindholdsbestemmelser.
14207	Bestemmelser af fremmed Frø eller Ukrudt.
65	Silkebestemmelser.
682	Bestemmelser af Indhold af Skræppe.
104	Avlsstedsbestemmelser.
6664	Sortsbestemmelser.
20413	Udsaaninger i Kontrolmarker og Forsøgshave.
1278	mikroskopiske Undersøgelser.
259	Sygdomsundersøgelser.
557	andre Undersøgelser.

I alt 142004 Enkeltbestemmelser.

I denne Opgørelse er hver Garantianalyse for Renheds- og Sortsbestemmelse regnet for 2 Enkeltundersøgelser, fordi der ved Garantiundersøgelse behandles 2 Portioner af den for vedkommende Art fastlagte Størrelse. Ved Angivelse af Udsaaninger i Kontrolmarkerne er der regnet med Antallet af Parceller.

Antallet af Enkeltbestemmelser er 1591 mindre end Aaret før. Der er udført færre Spiringsbestemmelser end Aaret før, og endvidere er Antallet af Vandindholdsbestemmelser gaaet tilbage, hvorimod der er udført flere Bestemmelser af Indholdet af fremmed Frø og Ukrudt og foretaget flere Udsaaninger i Kontrolmarkerne og Forsøgshaven.

IV. Gennemsnitstallene for Mark- og Havefrø.

I omstaaende Tabeller 1 og 2 er anført Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for de vigtigste Arter af Markfrø samt for Korn. Tabel 1 indeholder Gennemsnitstallene for Tiaaret 1938—1948 og Tabel 2 Tallene for det sidst forløbne Aar 1. Juli 1947 til 30. Juni 1948. I Tabel 3 findes Gennemsnitstal for Spireevnen af en Række Havefrøarter saavel for Tiaaret 1938—1948 som for Aaret 1947—1948.

Ved Beregning af Gennemsnitstallene for alle Arter af Markfrø er kun medregnet Prøver af Frø, som er solgt til Forbrug. Gennemsnitstallene er altsaa Udtryk for Kvaliteten af færdigrenset Frø, saaledes som dette er leveret Forbrugerne til Saa-ning.

Grundlaget for Beregningen af Gennemsnitstallene for Markfrø er derfor først og fremmest alle de Prøver, der udtages af Leveringerne under den selvvirkende Kontrol (se Afsnit VI).

For Kaalroefrø, som i Foraaret 1948 ikke leveredes under den selvvirkende Kontrol, men under en Rationeringsordning, er Gennemsnittallet for 1947—48 beregnet paa Grundlag af Prøver, som blev udtaget af de Partier, som indgik i Rationeringen.

Af Korn vil der normalt til Frøkontrollen kun blive indsendt Prøver af rensede Varer, og man medtager derfor ved Beregningen af Gennemsnitstallene alle Resultater med følgende Undtagelse:

For saavel Renhed som Spireevne udskydes ved Beregningen de Prøver, hvis Resultater ligger lige saa langt under Gennemsnittet, som dette ligger under 100. Der udskydes dog i intet Tilfælde over 10 pCt. af samtlige Resultater.

Tallene i Tabel 1 er, som Overskriften angiver, i de fleste Tilfælde Gennemsnit for en Periode paa 10 Aar; men der er dog en Del Undtagelser herfra, saaledes at Tallene i visse Tilfælde gælder for en kortere Aarrække.

For Frø af Runkelroer, Fodersukkerroer og Sukkerroer er Kornvægten, der i begge Tabeller er anført i Rubrik 2, beregnet paa Grundlag af de samme Prøver, som er benyttet ved de øvrige Beregninger, idet der, naar Spiringen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten kun, naar det forlanges, og dette sker i de senere Aar kun sjældent, hvorfor Gennemsnitstallene for Kornvægt, naar Bedefrøet undtages,

hviler paa et ret svagt Grundlag; navnlig gælder dette Gennemsnitstallene for Aaret, som er anført i Tabel 2.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Tallet for »rent spiret Frø«, som er anført i sidste Rubrik af Tabel 1 og 2 fremkommer ved at multiplicere Renhed med Spireevne og dividere med 100. Ved denne Beregning medregnes for Lucerne og Rødkløver Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælplanter en Tredjedel af de haarde Korn som spirede.

Naar man i Forbindelse med Statsfrøkontrollens Erstatningsregler benytter Udtrykkene »normal Renhed« og »normal Spireevne« eller lignende, har herved hidtil skullet forstaas Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for det nærmest foregaaende Tiaar. Da Statsfrøkontrollen imidlertid fra 1. August 1948 analyserer efter nye Analyseregler, der oftest for en given Prøve vil medføre lidt højere Renhed og lidt lavere Spireevne end efter de tidligere Analyseregler, kan Tiaarstallet for 1938—48 (Tabel 1) ikke benyttes som Udtryk for »normal Renhed« og »normal Spireevne«, naar det drejer sig om Prøver, der er undersøgt efter 1. August 1948. Frøkontrolkommissionen har derfor vedtaget, at Gennemsnitstallene for Sæsonen 1948—1949 skal gælde som Normaltal i Tiden fra 1. August 1948 til 1. September 1949. I det nævnte Tidsrum bliver derfor »normal Renhed« og »normal Spireevne« det samme som »Aarets normale Renhed« og »Aarets normale Spireevne«. De paagældende Tal vil blive offentliggjort af Statsfrøkontrollen omkring 1. September 1949, naar Gennemsnittet for de enkelte Frøarter kan beregnes.

En Sammenligning mellem Tallene i Tabellerne 1 og 2 viser, at Gennemsnitstallene for Tiaaret og Aaret i de allerfleste Tilfælde er meget nær ens, hvad Renheden og Ukrudtsindholdet angaar, hvorimod der for Spireevnens Vedkommende er ret stor Forskel for nogle Arter. For tidlig dansk Rødkløver er Aarets Spireevne inclusive haarde Korn saaledes 8,2 pCt. højere end Tiaarets, og for udenlandsk Rødkløver og sildig dansk Rødkløver ligger Aarets Spireevne henholdsvis 5,8 og 5,6 pCt. over Tiaarets. For Hvidkløver er det tilsvarende Tal 2,8 for de danske Stammer og 2,7 for vild engelsk Hvidkløver af dansk Avl. For dansk Alsikekløver er Aarets Gennemsnit 6,1 pCt. højere end Tiaarets, hvorimod Aarets Gennemsnit for de faa undersøgte

Tabel 1.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1938 — $\frac{30}{8}$ 1948.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser		
			pCt. rent Frø	pCt. Afald	pCt.fremmed Kulturfø	pCt. Ukrudsfø	pCt. Spire- hastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rødkløver, tidlig, dansk.....	2470	1.95	97.5	1.8	0.3	0.38	70.7	76.2+ 9.7	79.1
do. tidlig, udenlandsk.....	771	—	97.6	1.5	0.4	0.50	80.3	84.4+ 4.4	84.5
do. halvsildig og sildig, dansk	3844	1.75	97.7	1.8	0.3	0.38	77.9	81.7+ 7.7	83.6
Hvidkløver, dansk.....	2445	0.718	97.0	1.9	0.5	0.58	72.9	79.2+ 13.3	81.1
do. Vild engelsk, dansk Avl	818	0.647	97.2	1.6	0.7	0.62	56.3	72.2+ 20.8	76.9
Alsikekløver, dansk.....	711	0.700	96.8	1.6	1.2	0.39	71.2	74.8+ 12.8	76.6
do. svensk.....	122	—	96.6	1.4	1.7	0.31	67.9	73.0+ 9.1	73.4
Humle-Sneglebælg.....	1973	1.84	99.0	0.6	0.1	0.29	66.0	79.0+ 8.7	81.1
Lucerne, europæisk.....	1135	1.75	97.2	1.4	1.0	0.40	71.1	75.3+ 8.4	77.3
do. amer. og kanad. (Grimm).	335	—	98.2	0.9	0.6	0.29	61.1	70.9+ 19.4	79.1
do. dansk.....	50	—	96.8	1.7	1.1	0.38	42.7	56.4+ 18.0	63.3
Gul Rundbælg.....	204	2.32	94.5	2.7	2.3	0.52	68.0	72.9+ 9.0	71.7
Alm. Kællingetand.....	574	1.26	97.3	0.7	1.2	0.78	50.6	66.6+ 9.6	67.8
Timothe, dansk.....	1971	0.444	98.5	1.0	0.2	0.33	89.8	91.7	90.3
Alm. Rajgræs, tidlig.....	2117	—	96.8	2.8	0.3	0.07	94.9	96.8	93.2
do. sildig.....	2220	1.84	95.7	3.8	0.3	0.18	93.3	95.3	91.2
Italiensk Rajgræs.....	1634	2.29	98.4	1.4	0.1	0.06	95.2	96.4	94.9
Eng-Svingel.....	1634	2.01	96.5	3.0	0.4	0.13	90.4	94.0	90.7
Rød Svingel.....	277	1.23	91.6	6.8	1.4	0.17	87.3	93.2	85.4
Stivbladet Svingel.....	77	—	90.9	8.6	0.4	0.84	75.5	88.3	80.2
Ager-Hejre.....	838	2.33	97.0	2.4	0.4	0.18	93.1	94.5	91.7
Hundegræs.....	1615	1.15	90.5	8.8	0.6	0.08	86.4	94.8	85.8
Eng-Rævehale.....	105	—	64.0	32.9	2.2	0.88	55.7	69.5	44.5
Fioringræs.....	68	—	95.3	4.2	0.1	0.38	90.3	93.1	88.7
Alm. Rapgræs.....	647	0.185	91.6	8.0	—	0.50	87.0	90.2	82.5
Eng-Rapgræs.....	416	0.281	87.5	12.1	0.1	0.31	80.6	89.3	78.1
Stortoppet Rapgræs.....	54	0.189	92.5	6.9	0.2	0.44	83.8	92.1	85.3
Runkelroe, Barres St.....	3489	19.0	98.7	—	1.3	—	79.8	83.6	82.5
Fodersukkerroe.....	4385	16.9	98.6	—	1.4	—	82.9	85.9	84.7
Sukkerroe.....	1485	16.4	98.6	—	1.4	—	85.0	87.9	86.7
Gulerod.....	1170	—	94.1	5.5	0.1	0.35	59.7	66.8	62.9
Turnips.....	1274	—	98.5	—	1.5	—	84.2	92.7	91.3
Kaalroe.....	2925	2.92	99.0	—	1.0	—	87.6	93.6	92.7
Havre.....	12308 ³⁾	—	99.7	—	0.3	—	96.0	97.3	97.0
2-rd. Byg.....	15321 ³⁾	—	99.4	—	0.6	—	97.7	98.3	97.7
Rug.....	3482 ³⁾	—	97.4	—	2.6	—	96.3	97.0	94.5
Hvede.....	3730 ³⁾	—	99.3	—	0.7	—	95.0	98.2	97.5

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn medregnet til Spireevnen.

³⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 1 (fortsat).

Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{2}$ 1938— $\frac{30}{100}$ 1948.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser			pCt. rent spiret Frø ¹⁾
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfø	pCt. Ukrudsfø	pCt. Spire- hastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Foderært.....	1239	—	97.1		2.9		88.1	90.7+	0.2	88.3
Kogært.....	601	—	98.1		1.9		86.3	87.5+	0	85.8
Serradel.....	262	—	96.9	1.5	0.3	1.31	49.6	70.9+	0.1	68.8
Hestebønne.....	80	—	97.2		2.8		75.8	86.5+	0.4	84.5
Fodervikke.....	778	—	97.2	1.9	0.8	0.07	85.7	88.9+	0.1	86.3
Gul Lupin.....	831	—	98.4		1.5		57.0	71.1+	1.5	71.4
Spergel.....	130	—	98.4	1.3	—	0.28	73.5	84.2		82.9
Gul Sennep.....	470	—	99.2	0.7	—	0.12	89.5	91.3		90.6
Fodermarvkaal.....	36	—	98.8	1.1	—	0.06	80.9	87.1		86.1

¹⁾ og ²⁾ Se Fodnoten Side 574.

Prøver af svensk Alsikekløver er 4,2 pCt. lavere end Gennemsnittet for Tiaaret. For Humle-Sneglebælg og Lucerne er Aarets Gennemsnitstal 1—2 pCt. lavere end Tiaarets, medens Aarets Gennemsnitstal for Gul Rundbælg og Alm. Kællingetand er henholdsvis 6,4 og 8,4 pCt. højere end Tiaarstallene.

For de fleste Græsfrøarter er Forskellen mellem Aarets og Tiaarets Gennemsnitstal for Spireevne kun lille. Dog skal det nævnes, at Aarets Gennemsnitstal for Ital. Rajgræs er 3,3 pCt. lavere og for Ager-Hejre 2,5 pCt. lavere end Tiaarets, hvilket formentlig forklares ved, at Avlen af disse Græsser i 1947 var meget lille, saa de undersøgte Prøver for Størstedelen er af ældre Frø. For Eng-Rapgræs er Aarets Gennemsnitsspireevne 5,2 pCt. højere end Tiaarets. For alle Roefrøarterne ligger Aarets Gennemsnit lavere end Tiaarets: For Runkelroe 8,2, Fodersukkerroe 8,6, Sukkerroe 6,7, Gulerod 7,7, Turnips 1,0 og Kaalroe 2,4 pCt.

I Tabel 3, Side 577, er som allerede nævnt for en Række Havefrøarter anført Gennemsnitstal for Aaret 1. Juli 1947—30. Juni 1948 og for Tiaaret 1. Juli 1938—30. Juni 1948.

Ved Beregning af Gennemsnitsspireevnen for Havefrø udelades for hver Art de laveste Resultater. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følges den

Tabel 2.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1947 — $\frac{30}{100}$ 1948.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser		
			pCt. rent Frø	pCt. Aftald	pCt. fremmed Kulturfro	pCt. Ukrudsfro	pCt. Spire- hastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rødkløver, tidlig, dansk.....	267	1.80	98.0	1.4	0.2	0.36	84.3	86.6 + 7.5	88.6
do. tidlig, udenlandsk.....	55	—	97.6	1.3	0.6	0.52	89.3	90.5 + 4.1	90.4
do. halvsildig og sildig, dansk	440	1.79	98.0	1.3	0.2	0.46	88.4	90.2 + 4.8	90.7
Hvidkløver, dansk.....	288	0.679	97.5	1.6	0.3	0.56	77.3	80.9 + 14.4	83.6
do. Vild engelsk, dansk Avl	99	0.625	97.5	1.6	0.4	0.52	66.7	75.6 + 20.1	80.2
do. udenlandsk.....	20	—	97.2	0.9	1.2	0.75	73.6	78.7 + 8.6	79.3
Alsikekløver, dansk.....	102	0.665	97.3	1.1	1.2	0.44	81.5	83.9 + 9.8	84.8
do. svensk.....	17	—	97.1	1.2	1.4	0.29	82.8	68.3 + 9.6	69.4
Humle-Sneglebæg.....	223	—	98.8	0.5	0.3	0.38	72.2	79.9 + 5.7	80.8
Lucerne, europæisk.....	58	1.98	97.7	1.6	0.4	0.27	72.8	76.3 + 5.6	77.3
do. amer. og kanad. (Grimm)	143	—	98.5	0.9	0.2	0.36	64.4	73.9 + 15.1	80.3
Gul Rundbæg.....	31	—	93.7	1.6	4.2	0.46	76.4	79.2 + 9.1	77.0
Alm. Kællingetand, dansk...	21	—	98.0	0.7	0.7	0.62	61.8	75.4 + 14.1	78.5
do. udenlandsk.....	57	—	97.7	0.7	0.8	0.84	59.5	73.8 + 10.7	75.6
Timothe, dansk.....	192	—	98.8	0.7	0.2	0.28	88.1	90.3	89.2
Alm. Rajgræs, tidlig.....	220	2.02	96.6	3.1	0.2	0.14	93.4	94.8	91.6
do. sildig.....	244		95.7	3.7	0.2	0.42	93.2	94.6	90.5
Italiensk Rajgræs.....	171	—	97.9	1.7	0.3	0.06	91.4	93.1	91.1
Eng-Svingel.....	190	2.22	96.5	3.2	0.2	0.08	92.9	94.7	91.4
Rød Svingel.....	37	—	89.9	7.9	2.0	0.23	88.0	92.8	83.4
Ager-Hejre.....	88	—	97.1	2.2	0.5	0.23	90.4	92.0	89.3
Hundegræs.....	189	—	90.3	8.9	0.7	0.15	86.2	94.0	84.9
Alm. Rapgræs.....	68	—	90.1	9.2	0.1	0.58	86.9	89.6	80.7
Eng-Rapgræs, dansk.....	29	—	85.9	13.8	0.1	0.10	90.5	94.5	81.2
do. amerikansk.....	20	—	85.4	14.3	0.1	0.18	76.3	82.9	70.8
Runkelroe, Barres St.....	349	18.2	98.3		1.7		69.8	75.4	74.1
Fodersukkerroe.....	531	16.2	98.1		1.9		72.3	77.3	75.8
Sukkerroe.....	106	15.4	98.1		1.9		79.0	81.2	79.7
Gulerod.....	119	—	93.5		5.8	0.54	53.9	59.1	55.2
Turnips.....	142	—	98.1		1.9		81.9	91.7	90.0
Kaalroe.....	301	2.89	98.7		1.3		82.4	91.2	90.2
Havre.....	2289 ³⁾	—	99.8		0.2		96.5	97.3	97.1
2-rd. Byg.....	3027 ³⁾	—	99.2		0.8		98.6	99.0	98.2
Rug.....	589 ³⁾	—	97.8		2.2		97.4	97.9	95.7
Hvede.....	670 ³⁾	—	98.9		1.1		97.8	98.4	97.3

1) Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

2) Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælplanter en Tredjedel af de haarde Korn medregnet til Spireevne.

3) Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2 (fortsat).
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1947— $\frac{30}{6}$ 1948.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Foderært.....	183	—	97.2		2.8		90.0	93.4+	0.6
Kogeært.....	134	—	98.2		1.8		92.3	93.7+	0
Serradel.....	43	—	97.4	1.4	0.4	0.80	38.5	63.0+	0
Hestebønne.....	16	—	95.5		4.5		86.6	91.5+	0
Fodervikke.....	136	—	96.8	2.3	0.8	0.15	87.9	90.9+	0.1
Gul Lupin.....	124	—	97.7		2.3		60.3	77.6+	1.8
Blaa Lupin.....	51	—	99.3		0.7		74.9	82.0+	1.8
Spergel.....	14	—	98.5	1.2	0.1	0.24	52.9	75.5	
Gul Sennep.....	73	—	99.4	0.5	—	0.11	96.1	96.8	

¹⁾ og ²⁾ Se fodnoten Side 576.

Tabel 3.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for $\frac{1}{7}$ 1947— $\frac{30}{6}$ 1948			Gennemsnitstallene for $\frac{1}{7}$ 1938— $\frac{30}{6}$ 1948		
	Antal undersøgte Prøver	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne	Antal undersøgte Prøver	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne
	1	2	3	4	5	6
Løg.....	119	55.5	70.0	658	60.1	70.4
Porre.....	131	46.8	67.4	584	54.1	72.0
Rødbede.....	103	65.6	70.8 ¹⁾	749	69.2	73.4 ²⁾
Spinat.....	835	75.9	89.4	5038	72.0	87.3
Hvidkaal.....	144	78.5	85.0	2055	75.9	83.6
Rødkaal.....	15	68.1	76.9	495	76.1	83.0
Spidskaal.....	20	64.0	74.8	174	73.3	81.5
Savoykaal.....	18	74.9	85.3	229	80.5	86.9
Rosenkaal.....	17	78.2	86.9	227	76.2	85.2
Grønkaal.....	28	74.4	83.6	368	71.1	79.1
Blomkaal.....	277	81.0	83.7	2954	77.3	81.6
Radis.....	315	75.2	80.5	1377	70.4	77.0
Haveært.....	156	85.4	87.9	1015	83.2	85.6
Bønne.....	224	86.0	89.4	1377	77.4	81.5
Agurk.....	448	88.1	92.1	977	82.6	86.7
Persille.....	66	48.7	58.8	492	50.4	62.4
Selleri.....	47	60.4	72.4	294	61.2	71.9
Tomat.....	48	82.6	91.1	263	70.7	90.6
Salat.....	92	70.9	80.7	455	79.4	83.2

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 11.4 g.

²⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 11.7 g.

Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnittallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater for Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Da det er et meget lille Antal Prøver af Havefrø, som undersøges for Renhed, er der ikke tilstrækkeligt Grundlag til Berregning af Gennemsnittal herfor.

Ogsaa en Del af Tallene for Spireevne hviler, som det ses af Tabellens første Rubrik, paa saa svagt et Grundlag, at de som Udtryk for Artens normale Spireevne maa tages med et vist Forbehold.

V. Angreb af Skadedyr og Mikroorganismer.

Ved Prøvernes Undersøgelse for Renhed er der gjort Notater om Forekomsten af Brandkorn og forskellige andre Sygdomssymptomer, der kan erkendes ved en umiddelbar Besigtigelse. Ligeledes er det noteret, naar Prøverne har indeholdt visse Skadedyr.

I det følgende er givet en Oversigt over, hvad der i Aarets Løb er fundet heraf. Oversigten omfatter dog kun Prøver af rensset Frø, saaledes som det udbydes direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvad Prøver af Raavarer eller af andet Frø, der ikke er rensset færdigt, indeholder af disse Ting.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) eller af Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i enkelte af de undersøgte Kløverfrøprøver. Nogen talmæssig Opgørelse er ikke foretaget.

Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) er fundet i 25 af 88 Prøver Ager-Hejre.

Akshakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi*) er fundet i 87 af 189 Prøver Hundegræs.

Dværg-Rundorm eller »Aal« er fundet i 47 af 189 Prøver Hundegræs.

I 2 Prøver af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt henholdsvis 62000 og 72000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 3,7 pCt. af Varens Vægt ødelagt af Larven.

VI. Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol.

Den Overenskomst, efter hvilken Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol udøves, er i sin Helhed gengivet i Aarsberetningen for 1940—41 (Tidsskrift for Planteavl, 46. Bind, Side 573—580). I store Træk er Kontrollens Arbejdsmaade som meddelt i det følgende:

Kontrollen omfatter alt Markfrø, altsaa Kløver- og Græsfrø og Blandinger heraf samt Roefrø og Frø af Grønfoder-, Grøngødnings- og Handelsplanter.

De kontrollerede Firmaer skal paa visse mindre væsentlige Undtagelser nær stille alt Markfrø, de til og med 7. April sælger til Landmænd og Købmænd, under Kontrollen. Engros-Salget og Salg af Stamfrø er ikke under Kontrollen.

Firmaerne skal yde Garanti for Renhed og Spireevne for alt kontrolleret Frø. Endvidere skal der garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold undtagen for følgende Grupper og Arter, i hvilke der kun yderst sjældent forekommer nævneværdige Mængder af Ukrudtsfrø: Bede, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke.

Prøver til Kontrol af, om de givne Garantier er overholdt, fremskaffes derved, at Statsfrøkontrollens Prøveudtagere, i den Tid Frøfirmaerne udvejer Frø, kommer uanmeldt paa Lagrene, saa ofte de finder det nødvendigt, og udtager Prøver af de Leveringer, som er afvejet til Køberne. Efter Prøveudtagningen plomberes den paagældende Levering med Statsfrøkontrollens Plombe, og under denne anbringes en Mærkeseddel, paa hvilken Køberen underrettes om Grunden til, at Leveringen er plomberet af Statsfrøkontrollen.

Paa denne Maade fremskaffer og undersøger Statsfrøkontrollen et passende Antal Prøver af hvert Parti. Svarer Gennemsnittet af de konstaterede Analyseresultater ikke til, hvad der er garanteret, skal det kontrollerede Firma yde Erstatning ikke blot til de Købere, af hvis Leveringer der er taget Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti. Erstatning for Mangler ved Spireevnen beregnes efter den stigende Skala (Formel B i Statsfrøkontrollens Erstatningsregler), hvorved Erstatningen, naar der er Tale om væsentlige Mangler, kan blive ret stor, endog flere Gange Frøets Pris.

For at underrette Køberne om, hvorledes Kontrollen er forløbet, udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af de foretagne Undersøgelser.

Paa disse Oversigter, der af de kontrollerede Firmaer skal sendes til alle deres Købere af Frø, angives det, hvilke Partier der ikke har svaret til Garantien, saaledes at der skal ydes Erstatning, samt hvor mange pCt. af Prisen for det paagældende Parti Erstatningen andrager. Endvidere indeholder Oversigterne en Sammenligning mellem hvert kontrolleret Parti og Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret for den paagældende Frøart, saaledes at Køberne bliver underrettet om, hvorledes det Frø, de har faaet, har svaret til Aarets Gennemsnitskvalitet.

Da Kaalroefrøet i Foraaret 1948 som tidligere nævnt blev fordelt ved en Rationeringsordning, og Kvaliteten blev kontrolleret i Forbindelse hermed, er denne Frøart ikke kontrolleret under den selvvirkende Kontrol og er derfor udeladt ved Beregningerne af Tabellerne 4 og 7 saavel som i Oversigten Side 587.

Endvidere skal det bemærkes, at Statsfrøkontrollen den 20. April 1948 med Tilslutning af Frøkontrollkommissionen udsendte følgende Meddelelse vedrørende Ukrudtsindhold i Fodervikke:

»I de fleste af de Partier af Fodervikker, som i den forløbne Vinter er indført fra Tyrkiet, findes en Del Frø af Lathyrus-Arter, som ifølge de her gældende Regler henregnes til Ukrudt.

Da de paagældende Arter *Lathyrus cicera* L. og *Lathyrus sativus* L. imidlertid undertiden dyrkes, og da de næppe kan tænkes at give Anledning til nævneværdige Ulemper i en Afgrøde af Vikker, vil Frøene af disse Arter og af Linse (*Lens esculenta*), som ligeledes forekommer i nogle af Prøverne, i dette særlige Tilfælde blive henført til fremmed Kulturfrø ved Analyseringen af Prøverne.

Analysebeviser for Fodervikke udfærdiges i Overensstemmelse hermed.»

Beregning af Ukrudtsindholdet i Fodervikke, som er leveret under den selvvirkende Kontrol, er sket i Overensstemmelse med denne Meddelelse.

I det følgende skal der gives et Sammendrag af Resultaterne af Leveringerne under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1948.

Kontrollen har omfattet de i Tabel 4, Side 582, nævnte 33 Frøleverandører. Der er undersøgt 5869 Prøver, udtaget af 1655 Partier, som tilsammen udgør 9945700 kg, der er nærmere omtalt og specificeret Side 587.

Tabel 4, der omfatter alt Markfrø undtagen Kaalroefrø og Frøblandinger, giver en Oversigt over, hvorledes de forskellige Firmaers Leveringer har svaret dels til Garantitallene, dels til Aarets Gennemsnitstal.

I Rubrik 1 er opført, hvor mange Prøver der er undersøgt for hvert Firma, og som det ses af denne Rubrik, er Firmaerne i Tabellen ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver; men Prøveantallet kan ikke tages som et Maal for Firmaernes Salg af Frø, idet Prøvernes Antal mere maa rette sig efter Antallet af Partier, Firmaet udbyder, end efter Frømængden.

Tallene i Rubrik 2 angiver, hvor mange pCt. af Leveringerne Firmaet har Erstatningspligt for, fordi enten Renhed eller Spireevne ikke inden for de gældende Latituder har svaret til Garantien.

Det vil ses, at 17 Firmaer er helt fri for Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne, medens Erstatningspligten for 10 Firmaer omfatter mindre end 1 Procent af Leveringerne, men 6 Firmaer har Erstatningspligt for fra 1.⁶⁷ til 7.⁸⁰ pCt. af Leveringerne.

Da de kontrollerede Firmaer kan ansætte Garantitallene for det Frø, de udbyder, ganske som de vil, er Erstatningspligten imidlertid intet Maal for, hvilke Kvaliteter der er leveret. For at faa et Udtryk herfor maa man sætte de leverede Kvaliteter i Forhold til en fast Maalestok. Vi har i Henhold til Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol som saadan Maalestok benyttet Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret og i Rubrik 3 anført, hvor mange pCt. af hvert Firmas Salg der ikke inden for de gældende Latituder har svaret til disse Gennemsnitstal.

De Oplysninger, Tallene i de to Rubrikker giver, supplerer hinanden. Har et Firma ifølge Rubrik 2 ingen Erstatningspligt, men Rubrik 3 viser, at en meget stor Del af Leveringerne ikke har svaret til Aarets Gennemsnit, fremgaar det heraf, at det fine Resultat i Rubrik 2 er opnaaet ved, at Garantitallene har været lave og ikke ved, at Leveringerne har været af særlig fin Kvalitet. Rubrikkerne 2 og 3 frembyder Eksempler herpaa.

Et af de Firmaer, som staar med 0 i Rubrik 2, og altsaa har leveret alt Frø i Overensstemmelse med sine Garantier, har ifølge Rubrik 3 leveret ikke mindre end 36,8 pCt., der ikke svarede til Aarets Gennemsnitstal, og et andet Firma, der ligeledes staar med 0 i Rubrik 2, har leveret 16,7 pCt., der ikke svarede til Aarets Gennemsnitskvalitet.

Paa den anden Side viser Tabellen ogsaa Eksempler paa Firmaer, der staar med 0 eller et ganske lille Tal i Rubrik 3 og altsaa har leveret alt eller saa godt som alt Frø af en Kvalitet, som svarer til eller er bedre end Aarets Gennemsnitskvalitet.

**Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver
til de garanterede Tal og til Gennemsnitstallene for**

De kontrollerede Forretninger	Antal under- søgte Prøver	For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har Renheden eller Spireevnen for nedennævnte Antal kg ikke svaret til	
		Garantien	Aarets Gen- nemsnitstal
	1	2	3
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger . .	1689	0.08	5.6
Fr. Dreyer, Aarhus	240	3.40	6.9
A/S Det jydsk Frøavlskompagni, Randers . .	214	0	3.3
Frøkontoret, Kolding	209	0	5.6
Østergaards Frøavl, A/S Stensballe, Horsens .	190	0.79	9.5
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	179	6.80	6.9
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	164	0	16.7
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa . . .	164	0	1.7
N. C. Kraglund, Hjørring	161	0.35	5.3
Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel, Herfølge .	152	0	8.6
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	150	0	7.2
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsdalen	147	0	2.3
Sydfyns Frøavl, A/S, Svendborg	138	0	1.2
Langlands Frøavls-Kompagni, A/S, Rudkøb.	136	0.13	0
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde	123	1.67	13.6
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing	111	0	7.0
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	98	0	9.4
Det sjæll. Frøavlskompagni, A/S, Kalundborg	94	0	0.1
Alsisk Frøavl, A/S, Sønderborg	92	0.16	13.2
Johs. Steffensen, Holstebro	85	0	0
I. C. Helm-Petersens Frøavl, A/S, Aarhus . . .	83	3.46	3.9
Langlandsfrø, Aalborg A/S, Aalborg	82	7.80	8.9
Dansk Frøkompagni, K/S, Kolding	80	0.10	10.6
Sukkerfabriken, Nykøbing Lmt., Nykøbing F.	78	0.11	0.4
Djurslands Frøavls-Kompagni, A/S, Grenaa . .	74	0.26	7.9
Oluf Thielst, Haderslev	74	0	4.4
A/S Dansk Frøhandel af 1935, Købhvn., Valby	68	0	36.8
Sydjydsk Frø- & Handelskompagni, A/S, Vejen	68	0.45	13.6
Dybro Jørgensen, Sindal	60	0	2.2
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro	59	0	8.8
Odder Frøkontor A/S, Odder	51	0	8.1
A/S Holbæk Frøkompagni, Holbæk	47	0.27	0.3
A/S Sydsjællands Frø Kompagni, Næstved . . .	44	1.76	4.4
I alt i 1947—48 . .	5404	0.52	6.0
I alt forrige Aar (1946—47) . .	4599	0.6	3.9

af de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret
1947—48 for Renhed, Spireevne og Ukrudtsindhold.

For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har der i de Leveringer, der		For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret af de Arter, for hvilke der skal garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold,			
medfører Erstatningspligt (Rubrik 2)	er ringere end Aarets Gennemsnit (Rubrik 3)	har nedennævnte Antal kg haft for højt Indhold af Ukrudt i Forhold til		har der i de Leveringer,	
manglet nedennævnte Antal kg rent spiredygtigt Frø i Forhold til				der medfører Erstatningspligt (Rubrik 6)	hvis Ukrudtsindhold er højere end Aarets Gennemsnitstal (Rubrik 7)
Garantien	Aarets Gennemsnitstal	Garantien	Aarets Gennemsnitstal	Garantien	Aarets Gennemsnitstal
4	5	6	7	8	9
0.008	0.284	0	1.9	0	0.0064
0.272	0.563	0	0.2	0	0.0007
0	0.155	0	9.1	0	0.0294
0	0.461	0	0.8	0	0.0034
0.171	0.993	0	0	0	0
0.479	0.441	8.68	9.1	0.0373	0.0315
0	0.773	0	17.5	0	0.0575
0	0.112	17.37	18.1	0.0807	0.0976
0.012	0.245	0	0	0	0
0	0.838	0	2.1	0	0.0069
0	0.185	0	0.6	0	0.0015
0	0.059	0	2.3	0	0.0104
0	0.051	0	0.8	0	0.0025
0.010	0	0	3.1	0	0.0100
0.135	0.919	10.45	13.1	0.0303	0.0447
0	0.302	0	0	0	0
0	0.799	0.15	0.1	0.0018	0.0019
0	0.019	0	1.2	0	0.0042
0.015	1.092	0	0.1	0	0.0008
0	0	0	0.3	0	0.0010
0.329	0.746	0	0	0	0
0.619	0.679	0	0	0	0
0.012	0.590	0	7.1	0	0.0293
0.013	0.039	0	0	0	0
0.055	1.045	0	0	0	0
0	0.177	0	0	0	0
0	2.750	0.44	2.8	0.0051	0.0122
0.033	0.778	0.85	9.9	0.0035	0.0326
0	0.108	0	14.1	0	0.0435
0	0.468	0	18.2	0	0.0533
0	0.596	0	21.5	0	0.0754
0.023	0.019	0	4.0	0	0.0120
0.087	0.279	4.68	6.8	0.0343	0.0454
0.046	0.361	0.89	3.0	0.0030	0.0107
0.085	0.274	0.10	2.0	0.0008	0.0077

Af Tallene i Rubrik 2 fremgaar det ikke, hvor meget Renheden eller Spireevnen har været for lav. Ethvert kg, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Partiet har manglet lidt eller meget i at svare til Garantien, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrik 2 anførte Tal. Har et Firma haft et stort Parti med en ganske lille Mangel i Forhold til Garantital eller Gennemsnitstal, vil dette bevirke, at Firmaet kommer til at staa ugunstigt i Rubrik 2 eller 3, hvorimod et lille Parti kun faar ringe Indflydelse paa Tallene i disse Rubrikker, selv om det har udvist meget store Mangler.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde af rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 4 angivet i pCt. af den leverede Frømængde. Paa tilsvarende Maade har man i Rubrik 5 angivet, hvor meget rent spiredygtigt Frø der, maalt med Aarets Gennemsnitstal, har været for lidt i de Leveringer, der ikke har svaret til disse Gennemsnitstal. Tallene i Rubrikkerne 4 og 5 supplerer altsaa paa lignende Maade hinanden som omtalt for Rubrikkerne 2 og 3.

Rubrikkerne 6, 7, 8 og 9 angaar Ukrudtsindhold i Leveringerne. Da der ikke under den selvirkende Kontrol skal garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold i Frø af Bede, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke, er disse Arter ikke medregnet i Rubrikkerne 6—9, der altsaa omfatter Græs-, Kløver- og Gulerodsfrø samt Frø af andre Markfrøarter, for saa vidt de ikke er undtaget i Henhold til det lige anførte.

I Rubrik 6 er angivet, hvor mange pCt. af den leverede Frømængde, der er blevet Erstatningspligt for paa Grund af for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Garantien, og i Rubrik 7 er meddelt, hvor mange pCt. af Leveringerne der havde for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Aarets Gennemsnit. Tallene i disse to Rubrikker bør altsaa sammenholdes paa lignende Maade som omtalt for Rubrik 2 og 3.

Rubrik 6 viser, at 26 af de 33 kontrollerede Firmaer fuldt ud har overholdt deres Garantier med Hensyn til Ukrudtsindholdet, og kun 4 Firmaer har leveret nævneværdige Mængder af Frø, hvis Ukrudtsindhold har oversteget Garantien. Af Rubrik 7 ses det imidlertid, at mange Firmaer har leveret ret store Frømængder, hvis Ukrudtsindhold med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. 4 Firmaer, som fuldt ud har opfyldt Garantierne, og altsaa staar med 0 i Rubrik 6, har dog,

som Rubrik 7 viser, leveret 21.5, 18.2, 17.5 og 14.1 pCt. af det solgte Frø med et Ukrudtsindhold, der med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. For 8 Firmaer har samtlige Leveringer svaret ikke blot til Firmaets Garanti, men ogsaa til Aarets Gennemsnit med Hensyn til Ukrudtsindhold, saa disse Firmaer staar med 0 baade i Rubrik 6 og 7, og for 7 andre har mere end 99 pCt. af Leveringerne svaret til Aarets Gennemsnit.

Endelig har man udregnet og i Rubrik 8 angivet, hvor mange kg Ukrudtsfrø der pr. 100 kg leveret Frø fandtes mere end garanteret i de Leveringer, for hvilke der er Erstatningspligt for Ukrudt, og i Rubrik 9 er paa tilsvarende Maade angivet, hvor meget Ukrudtsfrø der i de Leveringer, som ikke svarede til Gennemsnittet for Aaret, er for meget i Forhold til dette Gennemsnit.

I Tabellens næstnederste Linie har man for alle de Forhold, der omtales i Tabellen, anført de paagældende Værdier under eet for alle Firmaer, og i den nederste Linie er de tilsvarende Tal for 1946—47 anført.

Ialt er der af de Frøarter, Tabel 4 omfatter, kontrolleret 9306632 kg, hvoraf 48365 kg medfører Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne. De Frøarter, der kontrolleres for Ukrudtsindhold, udgør i alt 6363700 kg, hvoraf 43910 kg medfører Erstatningspligt for Ukrudtsindhold.

16 Firmaer har solgt i alt 36 Partier Rødkløver, for hvilke der var garanteret »skræppefri«. Ved denne Garanti er Latituden 50 Skræppefrø pr. kg, og som det fremgaar af omstaaende Opstilling har 4 Partier medført Erstatningspligt, fordi Indholdet af Skræppefrø oversteg Latituden.

Af hver Prøve undersøges der 100 g for Indhold af Skræppefrø, og viser Undersøgelsen for højt Indhold, undersøges yderligere 100 g.

17 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandinger af Græs- og Kløverfrø — i alt 639068 kg.

Ved Salg af Frøblandinger skal det opgives, hvor mange Procent de indeholder af hver enkelt Frøart. Spireevnen samt Avlsland, Sort og Stamme skal opgives for hver Art, der indgaar i Blandingen. Endvidere opgives den samlede Renheds- og Ukrudtsprocent for Blandingen.

Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spiringens Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som

	Antal Partier undersøgt for Skræppe	Antal erstat- ningspligtige Partier
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger .	17	3
Fr. Dreyer, Aarhus	1	0
Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens	1	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	1	0
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa	1	0
N. C. Kraglund, Hjørring	1	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge	3	0
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	1	0
M. Jørgensens Markfrøforretning A/S, Grejsdalen	1	0
Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg	2	0
Langelands Frøavls-Kompagni A/S, Rudkøbing . .	1	0
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde . .	1	0
Ølandenes Frø Kontor A/S, Rudkøbing	2	0
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	1	1
I. C. Helm-Petersens Frøavl A/S, Aarhus	1	0
Langelandsfrø Aalborg A/S, Aalborg	1	0
I alt	36	4

findes deri, væsentlig fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af samme Parti, eller hvor der foreligger flere Prøver af Frøblandinger fra samme Leverandør, er den Mulighed ikke udelukket, at Spireevnen af en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Frøblandinger som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

I Tabel 5 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Frøblandinger for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

Der er i 1947—48 under den selvvirkende Kontrol undersøgt 465 Prøver af 113 Frøblandinger. For 5 af disse Partier er der Erstatningspligt.

De Firmaer, som er under den selvvirkende Kontrol, har i Foraaret 1948 tilsammen solgt de nederst Side 587 anførte Mængder. Til Sammenligning er anført Salget under den selvvirkende Kontrol i de 3 foregaaende Aar.

Tabel 5. Undersøgelser af Frøblandinger.

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	Antal Partier under Kontrol	Mængden af solgte Frø- bland. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.	Antal Partier for hvilke, der er Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Frøbl. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	111	16	64.4	0	0
A/S Det jydsk Frøavlsskompagni, Randers . .	64	12	17.4	0	0
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsd. .	49	8	51.5	0	0
Østergaards Frøavl, A/S, Stensballe, Horsens.	47	5	24.1	3	13.5
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J	28	7	31.6	0	0
Frøcontoret, Kolding	23	6	19.1	1	1.9
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	22	5	24.6	0	0
A/S Dansk Frøhandel af 1935, København, Valby	19	7	9.0	1	0.2
Fr. Dreyer, Aarhus	19	6	7.7	0	0
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro	18	8	31.1	0	0
I. C. Helm-Petersens Frøavl, A/S, Aarhus . . .	16	9	53.9	0	0
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	16	6	17.1	0	0
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde	11	3	13.5	0	0
Dybro Jørgensen, Sindal	8	8	12.8	0	0
Djurslands Frøavlss-Kompagni, A/S, Grenaa .	6	3	18.0	0	0
Odder Frøkontor, A/S, Odder	5	3	12.5	0	0
Det sjæll. Frøavlsskompagni, A/S, Kalundborg	3	1	3.2	0	0
I alt	465	113		5	

Det samlede Salg under den selvvirkende Kontrol er i 1948 364 585 kg mindre end i 1947, men naar det tages i Betragtning, at Salget af Kaalroefrø, der i 1947 udgjorde 661 912 kg under den selvvirkende Kontrol, ikke er medregnet i 1948, bliver Resultatet, at der af de øvrige Frøarter er solgt ca. 200 000 kg mere under den selvvirkende Kontrol i 1948 end Aaret før til Trods

	1948	1947	1946	1945
Kløverfrø	2 857 775 kg	2 948 551 kg	3 153 216 kg	3 274 598 kg
Græsfrø	3 094 758 »	2 969 642 »	3 106 814 »	3 107 419 »
Frøblandinger	639 068 »	614 573 »	594 183 »	492 308 »
Roefrø	1 948 928 »	2 521 887 »	2 720 783 »	2 769 547 »
Andet Markfrø	1 405 171 »	1 255 632 »	1 227 946 »	1 344 826 »
I alt	9 945 700 kg	10 310 285 kg	10 802 942 kg	10 988 698 kg

for, at 7 Firmaer i Mellemtiden er udtraadt af Kontrollen. Forklaringen herpaa maa søges i, at det samlede Salg af Frø har været betydelig større i 1948 end i 1947. Ifølge den Tælling af Markfrøsalget, som Landbrugsministeriet paa Forslag af Udvalget vedrørende Ind- og Udførsel af Frø i de senere Aar har ladet foretage, var det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø i 1947 8971 Tons, men i 1948 9863 Tons, altsaa 892 Tons større. Salget af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol har herefter i 1948 udgjort 67 pCt. af det samlede Salg af disse Frøarter mod 73 pCt. i 1947, en procentisk Tilbagegang, der finder sin Forklaring i det forannævnte Forhold, at Antallet af Firmaer under Kontrol er gaaet ned fra 40 i 1947 til 33 i 1948.

Bortset fra Kaalroefrø og Sukkerroefrø til Fabriksbrug var det samlede Salg af Roefrø ifølge Landbrugsministeriets Tælling i 1947 2661 Tons og i 1948 2853 Tons, medens der under den selvvirkende Kontrol af de samme Arter solgtes 1860 Tons i 1947 og 1949 Tons i 1948, hvilket er 70 og 68 pCt. henholdsvis i 1947 og 1948.

Da den omtalte Tælling af det samlede Forbrug ikke omfatter Grønfoderplanter, kan det ikke beregnes, hvor stor en Del af Salget af disse Arter der er under den selvvirkende Kontrol. Det kontrollerede Salg af »Andet Markfrø« har i 1948 været 149539 kg større end i 1947.

Ved Studium af Tabellerne 4 og 5 bør man erindre, at Frøets Værdi som Sædevare ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsland, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsland, Sort og Stamme for alle Partier. Nogen Kontrol vedrørende disse Forhold foretages ikke i Henhold til Overenskomsten, men paa Grundlag af de fra Firmaerne modtagne Oplysninger har man udarbejdet Oversigterne, der findes i Tabellerne 6 og 7.

I Tabel 6 er for Frø af Græsmarksplanterne dels angivet, hvor mange pCt. hver Art udgør af det samlede Salg af Kløver- og Græsfrø, dels, hvorledes Frø fra forskellige Avlslande eller

Tabel 6.

Oversigt over, hvorledes Salget af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1948 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Avlsland og Stammer.

Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klo- ver- og Græsfrø	Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klo- ver- og Græsfrø
Tidlig Rødkløver		5.0	Alsikekløver		1.4
Stammer med Romertal II..	53.8		Danmark	97.1	
do do Romertal I..	3.6		Sverige	2.9	
Hjelm og Lofa	23.8		Humble-Sueglebælg		7.8
Anden dansk Avl	2.6		Danmark	100	
Blandet dansk og udenl. Avl	6.0		Lucerne		5.2
Udenlandsk	10.3		Udenlandsk (europæisk) ..	21.0	
Halvsild. Rødkløver		19.2	Danmark	0.5	
Stammer med Romertal II..	94.1		Grimm St. (amer. og kanad.)	78.5	
do do Romertal I..	5.8		Gul Rundbælg		0.3
Anden dansk Avl	0.1		Danmark	99.8	
Hvidkløver		8.6	Udenlandsk	0.2	
Morsø Øtofte, Morsø Bjørndr.,			Alm. Kvællingetand		0.6
Morsø Øtofte I. K., Morsø Ø.			Danmark	44.6	
Hunderup og Morsø	82.4		Udenlandsk	55.4	
Strynø	0.4		I alt Bælgplantefrø...		48.1
Vild engelsk	12.7				
Blandet dansk og udenl. Avl.	0.4				
Udenlandsk	4.1				
Timothe		6.1	Ager-Hejre		1.1
Stammer med Romertal I..	99.1		Øtofte	55.7	
Andre danske Stammer	0.9		Svaløf	8.1	
Alm. Rajgræs		23.7	Anden dansk Avl	36.2	
Pajbjerg I, tidlig	37.7		Hundegræs		6.2
Øtofte, do	0.3		Stammer med Romertal I..	78.3	
Andre tidlige Stammer	0.3		Olsgaard	10.7	
Øtofte I, sildig	29.6		Anden dansk Avl	11.0	
E. F. Hunsballe I, sildig	32.1		Eng-Rævehale		—
Ital. Rajgræs		5.6	Finland	99.0	
E. F. 486	29.2		Danmark	1.0	
Roskilde	55.7		Alm. Rapgræs		0.5
Hinderupgaard	0.9		Danmark	100	
Tyst. 152	14.2		Eng-Rapgræs		0.7
Eng-Svingel		7.7	Danmark	64.1	
Stammer med Romertal I..	99.4		Amerika	35.9	
Lyngby	0.6		Stortoppet Rapgræs		—
Rød Svingel		0.3	Danmark	100	
Danmark	100		I alt Græsfrø....		51.9

Tabel 7.

Oversigt over, hvorledes Salget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1948 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Sorter og Stammer.

Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø	Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø
Foderbæder		96.7	Gulerød		1.0
Barres Øtøfte IX.....	20.8		Stammer med Romertal VII	56.6	
» Tystøfte, Øtøfte IX..	3.3		Andre Gulerødder.....	44.0	
» Tystøfte VIII.....	—		Turnips		
» Strynø IX.....	9.3		Yellow Tank., Hinderupg IX	2.4	2.3
» Ferritslev IX.....	0.1		» » Roskilde IX...	11.6	
Fodersukkerroe, Pajbjerg			» » Pajbjerg IX...	20.1	
Korsroe IX.	18.4		» » Trifolium VII.	3.1	
» Pajbjerg Rex IX.....	26.0		» » Hinderupg. VII	0.2	
» Gul Øtøfte IX.....	12.1		Fynsk Bortf., Hundslev VII.	7.9	
» Hvid Øtøfte IX.....	1.6		» » Roskilde VII..	4.9	
Anden Fodersukkerroe.....	4.5		» » Dæhnfeldt....	0.3	
Sukkerroe, Øtøfte.....	0.2		Andre gulkødede.....	4.3	
» Pajbjerg IX.....	0.1		Høst-Turnips, Roskilde VII..	6.9	
» Hunsballe IX.....	3.0		Østersundom, Amagergaard V	3.8	
» E. F.....	0.5		Grey stone, Amagergaard V..	14.1	
Anden Sukkerroe.....	0.1		Maj-Turnips, Roskilde B....	6.0	
			Andre hvidkødede Turnips...	14.5	

i visse Tilfælde af forskellige Stammer er repræsenteret inden for Arten. En vandret Streg i Rubrikkerne betyder, at det paa-gældende Tal er mindre end 0.05.

Hvor flere Avlssteder er opført paa samme Linie, betyder det, at nogle Partier er opgivet at være fra det ene, andre fra det andet Avlssted. Paa tilsvarende Maade skal det læses, hvor flere Stammer er opført sammen.

Medens henimod Halvdelen af Forbruget af Tidlig Rødkløver i 1947 var af udenlandsk Avl, har den danske Avl kunnet dække det meste af Forbruget i 1948, saa kun 10,3 pCt. af Forbruget af Tidlig Rødkløver er af udenlandsk Avl. Halvsildig Rødkløver er i Aar saavel som i Fjor næsten altsammen af dansk Avl, og ikke mindre end 94,1 pCt. af Salget er i 1948 af de danske Stammer med Romertal II.

I Tabel 7 er givet en Oversigt over, hvorledes Forbruget af

Roefrø under den selvvirkende Kontrol i 1948 har fordelt sig, dels efter Arterne, dels inden for Arterne efter Sorter og Stammer.

Oversigten omfatter af den før nævnte Grund ikke Kaalroefrø, og Artsfordelingen maa derfor blive anderledes end sædvanlig, idet Forbruget af Turnips- og Gulerodsfrø er ubetydeligt i Forhold til Forbruget af Bederoefrø.

Med Hensyn til Fordelingen af Stammerne inden for den enkelte Art maa det antages, at Stammer, der ejes af Firmaer, der er under den selvvirkende Kontrol, er stærkere repræsenteret i det kontrollerede Salg end i Landets samlede Forbrug, og at det forholder sig omvendt med Stammer, hvis Ejere ikke er under den selvvirkende Kontrol.

Til Belysning af den Forskydning henimod Brug af mere tørstofrige Bederoer, som har fundet Sted i en Aarrække, anføres nedenfor den procentiske Fordeling af Salget af Bederoefrø under den selvvirkende Kontrol i Aarene 1934—48, saaledes at der er taget Gennemsnit for 7 to-aarige Perioder fra 1934 til 1947.

	1934	1936	1938	1940	1942	1944	1946	1948
	1935	1937	1939	1941	1943	1945	1947	
Runkelroer.....	83 pCt.	73 pCt.	59 pCt.	43 pCt.	40 pCt.	36 pCt.	32 pCt.	34 pCt.
Fodersukkerroer...	7 »	14 »	29 »	45 »	49 »	55 »	60 »	62 »
Sukkerroer.....	10 »	13 »	12 »	12 »	11 »	9 »	8 »	4 »

I 1948 har Sukkerroefrøet kun udgjort 4 pCt., hvilket imidlertid maa antages at skyldes, at der paa Grund af den forudgaaende haarde Vinter var Mangel paa Frø af Sukkerroe til Foderbrug.

Som allerede nævnt er Meddelelserne i Tabel 6 og 7 byggede paa Firmaernes Opgivelser om de nævnte Forhold, idet den selvvirkende Kontrol ikke omfatter Kontrol af Frøets Sorts- og Stammeægthed.

Ud fra den Opfattelse, at den selvvirkende Kontrol ikke fuldt ud løser sin Opgave over for Frøforbrugerne, naar et saa vigtigt Forhold som Frøets Ægthed ikke kontrolleres, er der aabnet Adgang for Firmaerne til at faa kontrolleret ogsaa Ægtheden af det Roefrø og Kløverfrø, de sælger under den selvvirkende Kontrol.

De Regler, hvorefter Frøkontrollen paatager sig at foretage denne Kontrol, er anført i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1929—30 (Tidsskrift for Planteavl, 36. Bind, Side 775), og i

Forbindelse dermed er der gjort Rede for det hidtidige Forløb af denne Side af Kontrolvirksomheden. Endnu har ingen Firmaer ønsket at underkaste deres Salg denne Ægthedskontrol.

Følgende Firma er med Udgangen af Sæsonen 1947—48 gaaet ud af den selvvirkende Kontrol: Dansk Frøkompagni K/S, Kolding.

VII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsangreb.

1. Adskillelse af Varieteter og Sorter i Laboratoriet.

a. Sortsrenhedsundersøgelse af Byg.

Undersøgelserne i Laboratoriet for Sortsrenhed af Byg har i Aaret 1947—48 omfattet 1619 Prøver, hvoraf 121 er undersøgt til Garantibrug og 1498 til Vejledning. Af det nævnte Antal Prøver er 1604 indsendt af Korn- og Saasædhandlere, 14 af Landmænd og Landbrugsorganisationer, og 1 er undersøgt for Statsfrøkontrollens egen Regning.

De 1619 Bygprøver fordeler sig efter det ved Indsendelsen opgivne Sortsnavn saaledes:

Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede		Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede	
		Antal Prøver				Antal Prøver	
Abed Maja.....	605	37.4		Pajbjerg Drot.....	33	2.0	
» Kenia....	348	21.5		Weibull's Balder.....	1	0.1	
» Rigel.....	104	6.4		Nordgaardens Carlsberg	29	1.8	
Svaløf Freja....	175	10.8		» Lenta ..	58	3.6	
Abed Archer....	91	5.6		Alfa.....	49	3.0	
Engelsk Archer.	21	1.3		Nordgaard 56.....	1	0.1	
Archer.....	26	1.6		Uden Sortsbetegnelse..	6	0.4	
Svaløf Ymer....	72	4.4					

Sammenlignes Opstillingen med den tilsvarende for Aaret forud, vil det fremgaa, at den procentiske Fordeling efter Sorten kun er ændret i ringe Grad, dog har der været Tilbagegang for Abed Kenia- og Abed Rigel-Byg, medens de nyere Sorter, Nordgaardens Carlsberg-, Nordgaardens Lenta- og Alfa-Byg, der foregaaende Aar kun udgjorde nogle ganske faa Prøver, nu optræder i Tabellen med henholdsvis 29, 58 og 49 Prøver eller 1,8, 3,6 og 3,0 pCt.

De Prøver, der er benævnt Archer, bestaar antagelig overvejende af Abed Archer og Engelsk Archer, men da de forskellige Archer-Sorter ikke kan adskilles i Laboratoriet paa Grundlag af Kærnerne, kan nogle af Prøverne ogsaa være af anden Sort inden for denne Gruppe.

Den langt overvejende Del af Prøverne, der i Laboratoriet er undersøgt for Sortsrenhed, stammer fra Bygpartier, der har været underkastet den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Tabel 8. Fordelingen af undersøgte Bygprøver 1947—48 efter Indhold af fremmed Sort.

Sort	pCt. fremmed Sort							I alt
	0	0.1—1.0	1.5—5.0	5.5—8.0	8.5—14.5	15.0—50.0	over 50.0 eller inds. under for- kert Sortsbetegn.	
Abed Maja.....	570	17	2	3	1	6	6	605
» Kenia.....	321	15	3	0	0	5	2	346
» Rigel.....	102	1	1	0	0	0	0	104
Svaløf Freja.....	148	13	6	1	3	3	1	175
Abed Archer.....	69	15	3	2	0	1	0	90
Engelsk Archer.....	18	3	0	0	0	0	0	21
Archer.....	13	7	4	0	1	3	2	30
Svaløf Ymer.....	71	1	0	0	0	0	0	72
Pajbjerg Drot.....	32	1	0	0	0	0	0	33
Wejbull's Balder....	1	0	0	0	0	0	0	1
Nordgaardens Carlsb.	29	0	0	0	0	0	0	29
» Lenta.....	58	0	0	0	0	0	0	58
Alfa.....	46	3	0	0	0	0	0	49
Nordgaard 56.....	1	0	0	0	0	0	0	1
I alt	Antal	1479	76	19	6	5	18	1614
	pCt..	91.6	4.7	1.2	0.4	0.3	1.1	100

I Tabel 8 findes en Opgørelse over *Sortsrenheden* af 1614 Bygprøver. De øvrige 5 undersøgte Bygprøver er ikke anvendelige i denne Opgørelse.

De Prøver, der er indsendt uden Angivelse af Sortsnavn, er medregnet under den Sort, som ved Undersøgelsen viste sig at være stærkest repræsenteret i Prøven.

I Sorterne af Archer-Byg findes ligesom sidste Aar forholdsvis mange Prøver med stort Indhold af fremmed Sort, hvilket

antagelig skyldes, at disse Sorter oftest dyrkes paa Ejendomme, hvor der tillige dyrkes anden Sort og derfor er stærkt udsat for Indblanding. For Abed Maja-, Abed Kenia- og Abed Rigel-Byg gælder, at Sortsrenheden antagelig er lidt mindre, end Tabellen giver Udtryk for, da disse Sorter vanskeligt lader sig adskille fuldstændigt, hvorfor en mindre Indblanding af den ene i den anden ikke altid kan fratages.

Følgende Oversigt viser, hvorledes Sortsrenheden har været i 1947—48 sammenlignet med de 9 foregaaende Aar.

pCt Kærner af fremmed Sort	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947
	—39	—40	—41	—42	—43	—44	—45	—46	—47	—48
0	36	59	73	77	80	86	90	89	91	92
0,1—1,0	30	21	14	11	10	7	6	6	6	5
1,5—5,0	14	8	5	6	3	2	1	2	1	1
5,5—8,0	3	3	1	2	1	1	—	—	—	—
over 8,0	17	9	7	4	6	4	3	3	2	2

— betyder, at Tallet ligger under 0,5 pCt.

Tallene i Oversigten angiver Procenten af Bygprøver, der falder i de anførte Sortsrenhedsklasser. Sortsrenheden er tiltaget væsentligt i de senere Aar, hvilket skyldes, dels at Antallet af Prøver af Abed Maja- og Abed Kenia-Byg, der gennemsnitlig har en høj Sortsrenhed, er steget forholdsvis stærkt, dels at Antallet af Prøver, der stammer fra Bygpartier under Sædekornskontrollen, hvis Sortsrenhed ligeledes gennemgaaende er høj, ogsaa er steget meget stærkt.

Som Oversigten viser, er der i 1947—48 kun fundet Kærner af fremmed Sort i 8 pCt. af Prøverne, medens der for 9—10 Aar siden var Kærner af fremmed Sort i 60—65 pCt. af disse. I Overensstemmelse hermed ses det, at den Del af Prøverne, der havde over 8,0 pCt. fremmed Sort — i Løbet af den i Oversigten anførte Periode — er faldet fra 17 pCt. til 2 pCt.

b. Adskillelse af Hvid og Gul Havre.

I Beretningsaaet er 1251 Havreprøver undersøgt for Indhold af Kærner af anden Farve. 1205 Prøver er opgivet at være Hvid Havre, medens 46 ifølge det opgivne Sortsnavn er Gul Havre. 30 Prøver er indsendt specielt for denne Undersøgelse eller i Forbindelse med andre Laboratorieundersøgelser, medens 1221 Prøver er indsendt til Undersøgelse i Kontrolmarkerne, og ovennævnte Laboratiebestemmelse er et Led i Sortsrenhedsbestemmelsen.

Tabel 9. Oversigt over Havreprøvernes Indhold af Kærner med afvigende Farve.

Sort		pCt. Kærner med afvigende Farve						Antal Prøver i alt
		0	0.01—0.10	0.11—0.50	0.51—1.00	1.01—5.00	5.01—50.00	
Svaløf Fold.....		14	248	1	0	0	0	263
» Ørn.....		3	96	7	0	2	0	108
» Staal.....		61	539	4	0	0	1	605
» Stjerne.....		0	3	0	0	0	0	3
» Sejr.....		0	7	3	0	0	0	10
Abed Minor.....		21	107	2	0	0	0	130
Borris Opus.....		0	0	28	31	0	0	59
» Opus II.....		0	8	2	0	0	0	10
Svaløf Guldregn II.....		0	13	13	14	2	1	43
Andre Sorter.....		3	7	2	0	0	2	14
Antal ..		102	1028	62	45	4	4	1245
I alt	pCt.	8.2	82.8	5.0	3.8	0.3	0.3	100

I Tabel 9 er 1245 Havreprøver grupperet sortstvis efter *Indholdet af Kærner med afvigende Farve*. 6 Havreprøver er ikke anvendelige i denne Opgørelse.

8.2 pCt. af Prøverne har været helt fri for Kærner af anden Farve. Langt den største Del af Prøverne, nemlig 82.8 pCt., indeholder fra 0.01—0.10 pCt. og Størstedelen af disse kun ganske enkelte Kærner pr. kg.

Af Tabellen fremgaar endvidere, at Sorten Borris Opus-Havre gennemgaaende har betydeligt større Indhold af gule Kærner end de øvrige hvide Havresorter. Aarsagen hertil er, at denne Sort er udsendt fra Forædleren med et Indhold af 0.5—1.0 pCt. gule Kærner. Dette gælder ikke Borris Opus II. Endelig ses, at Prøver af den gule Havresort Svaløf Guldregn II er stærkere forurenede med fremmede Kærner end Prøver af de hvide Sorter. Dette Forhold skyldes antagelig i det væsentlige to Aarsager. For det første dyrkes Hvid Havre i langt større Udstrækning end Gul Havre. Paa Gaarde, Kornlagre, eller andre Steder, hvor der arbejdes med Korn, vil et Parti Gul Havre derfor meget ofte være udsat for at komme i Berøring med Hvid Havre, medens Partier af Hvid Havre under Behandlingen fra Høst til Udsaaning i mange Tilfælde ikke kommer i Berøring med Gul Havre. For det andet viser adskillige Undersøgelser, at der i Gul

Havre forekommer flere Udspaltninger af anden Kærnefarve end i Hvid Havre.

Under andre Sorter er opført 14 Havreprøver af følgende Sorter: Pajbjerg Rex, Pajbjerg 150, Abed 206, Abed 11/42, Svaløf 01550, Weibull's Trio, Højer 10, Abed Sølv, Petkus Flämingstreue, Lyngby Hede og Borris Stand. Af disse Sorter har Borris Stand-Havre haft langt det største Indhold af Kærner med afvigende Farve, idet 2 undersøgte Prøver havde et Indhold paa henholdsvis 6,05 og 6,56 pCt. hvide Kærner. De øvrige 12 Prøver har haft fra 0 til 0,25 pCt. Kærner af afvigende Farve.

2. Undersøgelser i Kontrolmarkerne.

I en Aarrække har Arbejdet i Kontrolmarkerne vedrørende Ægthedsundersøgelser samt Undersøgelser for Sygdomsangreb været stærkt stigende fra Aar til Aar grundet paa den forøgede Interesse for Statsfrøkontrollens Kontrol med Sædekorn.

Ogsaa i Aaret 1948 har der været en betydelig Forøgelse i Prøvernes Antal i Forhold til det foregaaende Aar, idet Kontrol dyrkningen har omfattet 5188 Prøver mod 4777 Prøver Aaret forud. Disse 5188 Prøver har været udsaaet i 20061 Parceller paa et samlet Areal af 37,8 ha.

a. Korn og Bælgsæd.

Saanningen af Vintersæd i Kontrolmarken paa Albertslund pr. Taastrup paabegyndtes den 20. September; men da en Del af Prøverne indkom sent, trak Saanningen ud, og de sidste Prøver blev først udsaaet 25. Oktober. Udviklingen af Parcellerne blev helt igennem tilfredsstillende.

Paa Grund af Tørken i Sommeren 1947 var det umuligt at faa tilberedt Jorden paa Mørkhøjgaard pr. Herlev til Saanning af Vintersæd. Den ene Kontrolmark med Vintersæd maatte derfor henlægges til Trollesminde pr. Hillerød, hvor et Stykke Jord efter Roer kunde tilberedes. Saanningen her fandt først Sted fra 21. til 24. Oktober. Spiringen forløb langsomt, men de spæde Planter overvintrede godt i den milde Vinter, og kun nogle faa Parceller blev ødelagt af Overfladevand. De øvrige Parceller havde i Sommeren 1948 naaet en saadan Udvikling, at de dannede et godt Grundlag for Undersøgelserne.

Kontrolmarkerne med Vaarsæd var beliggende paa Mørkhøjgaard og Albertslund. Saanningen paabegyndtes d. 30. Marts og afsluttedes d. 17. April. Vaarsædens Spiring og efterfølgende

Vækst forløb godt. Skridningen fandt for de først saaede Bygprøvers Vedkommende Sted i Ugen fra 13. til 19. Juni, saa at Undersøgelserne vedrørende Sygdomsangreb og Sortsrenhed kunde paabegyndes umiddelbart herefter.

Af Korn og Ærter blev der i 1948 udsaaet 3787 Prøver til Undersøgelse. I 1947 var der udsaaet 3679 Prøver. Stigningen udgør 108 Prøver eller ca. 3 pCt. Af de 3787 Prøver er 105 undersøgt i Forbindelse med Sortsbestemmelsen i Laboratoriet, og 169 er Maale- og Studieprøver; disse 274 Prøver er undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning. For 42 af de indsendte Prøver blev Undersøgelsen opgivet, efter at Udsaaningen var foretaget, idet Plomberingen som kontrolleret Sædekorn af de paagældende Partier blev annulleret paa Grund af mangelfuld Kvalitet.

De indsendte, undersøgte Prøver udgør herefter 3471, og kun disse er taget med i de følgende Opstillinger. Af de 3471 Prøver er 3439 indsendt af Sædekornshandlere, og kun 32 er indsendt direkte fra Landmænd eller fra Landbrugsorganisationer. 3450 Prøver er indsendt til Sortsrenheds- og Sygdomsundersøgelse til Garantibrug, 19 til Sortsrenhedsundersøgelse til Garantibrug og 2 til vejledende Sortsrenhedsundersøgelse. 2158 Prøver stammer fra den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

De 3471 undersøgte Prøver fordeler sig efter Arter og Varietet saaledes:

Vinterrug.....	249	Prøver	Byg.....	1634	Prøver
Vaarrug.....	7	do.	Havre.....	1183	do.
Vinterhvede.....	353	do.	Ært.....	19	do.
Vaarrhvede.....	26	do.			

I Tabel 10 er opført Resultaterne af *Sygdomsundersøgelserne* for 3450 Prøver, for hvilke der som ovenfor nævnt var anmodet om denne Undersøgelse.

Stængelbrand er ikke fundet i Rugprøverne. Svage Angreb af Støvbrand er forekommet i ganske faa af Hvedeprøverne; derimod har i Aar en Del Prøver af Vinterhvede, men ingen af Vaarrhvedeprøverne været angrebet af Stinkbrand. Angrebet af Stribesyg i Byg har været meget begrænset. Over 95 pCt. af Prøverne var helt fri herfor, og i ingen af de Tilfælde, hvor Stribesyg er fundet, har Angrebet været over 0,1 pCt.

Som det var Tilfældet i de nærmest foregaaende Aar, var Angreb af Nøgen Bygbrand igen i Aar meget udbredt, hvilket

Tabel 10. Oversigt over Angreb af Brand og Stribesygge i Kontrolmarkerne i 1948.

Kornart og Sygdomsangreb	Antal Prøver m. pCt. angrebne Planter				
	0	0.01—0.10	0.11—1.00	1.01 og derover	Stærkeste Angreb
Vinterrug, Antal Prøver med Stängelbrand .	249	0	0	0	0
Vaarrug, » » » »	7	0	0	0	0
Vinterhvede, » » » Støvbrand . . .	351	2	0	0	0.01
» » » » Stinkbrand . . .	315	33	5	0	0.50
Vaarrhvede, » » » Støvbrand . . .	24	2	0	0	0.01
» » » » Stinkbrand . . .	26	0	0	0	0
Byg, » » » Stribesygge . . .	1557	76	0	0	0.05
» » » » Nøgen Brand . .	215	640	714	64	4.75
» » » » Dækket Brand	1632	1	0	0	0.01
Havre, » » » Nøgen Brand .	853	314	15	0	0.09

ogsaa kom til Udtryk i Kontrolmarkerne. Op mod Halvdelen af Prøverne havde mere end 0,1 pCt. Nøgen Brand, og Angreb paa over 1 pCt. var ret hyppige. Skal man dømme efter Resultaterne fra Kontrolmarkerne, har Angrebet af Nøgen Bygbrand været omtrent af samme Styrke som Aaret forud. Iagttagelser fra Praksis siger, at Angrebet i 1948 har været af mindre Omfang end i 1947; denne Divergens skyldes maaske, at Byggen i Aar i store Dele af Landet har haft bedre Vækstvilkaa end sidste Aar, ikke mindst i sidste Del af Vækstperioden, saa at de angrebne Planter er blevet skjult af de hurtigere voksende, sunde Planter. Det vilde være mærkeligt, om de kontroldyrkede Partier, som for Størstedelens Vedkommende er Avl efter Udsæd med ringe Brandangreb, var mere angrebet end Byg i Almindelighed.

En enkelt Bygprøve har haft et svagt Angreb af Dækket Bygbrand.

Angreb af Nøgen Brand i Havre er i flere Aar kun konstateret i meget faa Prøver. I 1947 blev Nøgen Brand dog fundet i et ret betydeligt Antal Prøver, nemlig i 85 Prøver af 1062. I Beretningsaaret er Angrebet steget stærkt, idet 329 Havreprøver af 1182 er angrebet af Nøgen Brand. Angrebet har dog i de fleste Prøver været ret svagt, og kun for 15 Prøvers Vedkommende var det over 0,1 pCt.

Undersøgelserne over Nøgen Brand i Havre stemmer med Iagttagelser fra Praksis, der gaar ud paa, at Nøgen Havrebrand

i Beretningsaaret har kunnet findes i betydelig flere Havremarker, end det har været muligt i de nærmest foregaaende Aar. Tabel 11 viser Angrebet af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

Tabel 11. Angreb af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pCt.									Antal Prøver i alt
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derover	
1935—40 .	18	53	12	6	2	2	5	2	0	412
1941	18	40	19	10	6	2	5	0	0	148
1942	17	52	16	6	4	2	2	1	—	332
1943	6	23	14	11	10	6	20	8	2	438
1944	8	28	16	7	6	6	17	10	2	741
1945	9	30	17	9	7	4	14	5	5	1203
1946	15	38	19	7	4	3	8	5	1	1395
1947	12	36	22	11	6	4	7	2	—	1640
1948	13	39	17	8	6	4	9	3	1	1633
I alt . . .	12	36	18	9	6	4	10	4	1	7942

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Det fremgaar af Tabellen, at Angrebet af Nøgen Brand i Byg i 1948 har været af omtrent samme Omfang som i Aarene 1946 og 1947, men ikke saa stærkt som de 3 foregaaende Aar.

I Tabel 12 er 7374 Bygprøver, der er undersøgt i de sidste 14 Aar, fordelt, saa Brandangrebets Størrelse i de forskellige Sorter fremgaar.

Tabel 12. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aarene 1935—1948.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pCt.									Antal Prøver i alt
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derover	
Abød Maja	7	38	21	9	6	4	11	3	1	2951
» Kenia	7	46	21	9	5	3	7	2	—	2289
Archer . . .	54	44	2	—	0	0	0	0	0	716
Sv. Freja*)	5	18	19	11	9	6	19	11	2	846
Ab. Rigel*)	10	14	8	8	8	5	18	16	13	572
I alt . . .	11	37	18	8	6	4	10	4	2	7374

*) Kun for 1943—48.

— betyder, at Tallet ligger under 0.1 pCt.

De forskellige Sorter af Archer-Byg synes at forholde sig ens over for Nøgen Brand og er derfor slaaet sammen til een Gruppe. Tabellen viser tydeligt, at Archer angribes langt mindre end de øvrige Sorter. Abed Kenia- og Abed Maja-Byg synes at forholde sig omtrent ens. De undersøgte Prøver af Svaløf Freja-Byg har haft stærkere Angreb end Abed Kenia- og Abed Maja-Byg, og dette gælder i endnu højere Grad for Abed Rigel-Byg. Det skal dog bemærkes, at Svaløf Freja- og Abed Rigel-Byg faar en noget ugunstig Placering i Tabellen paa Grund af, at alle Prøver af disse to Sorter er undersøgt i de sidste 6 Aar, da Brandangreb i Byg har været særlig stort, medens det for de øvrige Sorter gælder, at en Del af Prøverne er undersøgt i Aarene forud, da Angrebene af Nøgen Brand var gennemgaaende mindre.

For at faa et bedre Sammenligningsgrundlag for Sorternes Forhold over for Nøgen Brand er i Tabel 13 angivet Angrebet af Nøgen Brand for de forskellige Sorter udelukkende for de Prøver, der er undersøgt i 1948.

Tabellen omfatter ogsaa varmtvandsafsvampede Partier, da disse ikke altid kan identificeres. Da imidlertid en Sort faar en forholdsvis gunstig Stilling i Tabellen, saafremt forholdsvis mange af Prøverne inden for den paagældende Sort er varmtvandsafsvampede, maa Tabellen tages med et vist Forbehold som Udtryk for, i hvilken Grad Sorterne angribes af Nøgen Brand.

Ifølge de Oplysninger, der foreligger, stammer en større Del af Abed Rigel-Bygprøverne fra varmtvandsafsvampede Partier, end Tilfældet er for de øvrige Sorter.

Tabel 13. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aaret 1948.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pCt.									Antal Prøver i alt
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derover	
Abed Maja	10	48	20	7	5	4	5	1	0	576
» Kenia	10	40	21	10	7	4	8	—	—	390
Archer ...	18	69	13	0	0	0	0	0	0	96
Svaløf Freja	12	23	16	10	6	2	25	5	1	158
Abed Rigel	14	10	7	8	13	8	19	16	5	145
I alt...	11	40	18	8	6	4	9	3	1	1365

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Udover de 1365 Prøver, der er opført i Tabel 13, er der, som det fremgaar af Tabel 11, undersøgt yderligere 268 Prøver for Nøgen Brand i Aaret 1948. Disse Prøver var af Sorterne Pajbjerg Drot-, Nordgaardens Lenta-, Svaløf Ymer-, Weibull's Balder-, Nordgaardens Carlsberg- og Alfa-Byg med flere, der ikke er anført i Tabellen, da der af disse Sorter ikke er undersøgt et saa stort Antal Prøver, at de vil kunne danne Grundlag for et paalideligt Skøn over de paagældende Sorters Forhold over for Nøgen Brand. Bemærkelsesværdigt er det, at flere Prøver af Archer-Byg i Aar har været angrebet af Nøgen Brand, end det har været Tilfældet i de foregaaende Aar.

Tabel 14. Oversigt over Indhold af fremmed Sort i Bygprøver i Kontrolmarkerne 1948.

Sort	Antal Prøver med Indhold af fremmed Sort i pCt.												Forkert sortsbegynt	Antal Prø- ver i alt
	0	0.01—0.10	0.11—0.30	0.31—0.39	0.40—0.49	0.50—0.59	0.60—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00	15.01—50.00		
Abed Maja....	101	433	16	11	3	3	4	3	0	3	0	0	2	579
Abed Kenia....	31	334	15	4	1	1	4	0	0	0	0	0	0	390
Svaløf Freja....	34	114	6	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	158
Abed Rigel....	100	44	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	145
Svaløf Ymer....	56	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93
Nordgdr.s Carlsb.	18	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
» Lenta....	35	30	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	66
Pajbjerg Drot...	1	26	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29
Alfa.....	4	34	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	43
Abed Archer....	3	56	5	2	0	1	1	1	2	1	1	0	0	73
Eng. Archer....	2	12	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	17
Archer.....	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Weibull's Balder	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	3
Nordgaard 56...	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Weibull 4744...	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Weibull 4994...	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
I alt....	Antal	388	1136	50	20	5	8	12	6	2	4	1	0	1634
	pCt. .	24	70	3	1	—	—	1	—	—	—	0	—	100

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

I Tabel 14 er der givet en Oversigt over Indholdet af fremmed Sort i 1634 Prøver af Byg. I 388 Prøver — eller 24 pCt. af det samlede Antal — er der ved Undersøgelsen af de 10—14000 Planter, der er undersøgt pr. Prøve, ikke fundet Planter af fremmed Sort. 1524 Prøver eller 94 pCt. havde under 0.11 pCt.

fremmed Sort, og 1594 Prøver eller 98 pCt. havde en Indblanding af fremmed Sort, der laa under 0,31 pCt. 13 Prøver havde over 1 pCt. fremmed Sort, og 2 Prøver viste sig ikke at svare til det opgivne Sortsnavn. For en Del af Sorternes Vedkommende — det gælder f. Eks. Abed Maja-, Abed Kenia-, Abed Rigel-, Svaløf Ymer-, Nordgaardens Lenta- og Pajbjerg Drot-Byg — fremtræder Sortsrenheden antagelig lidt større, end den i Virkeligheden er, idet disse Sorter vanskeligt lader sig fuldstændigt adskille, saaledes at smaa Indblandinger af en af disse Sorter i en anden ikke kan fratages.

I Weibull's Balder-Byg, saaledes som den udsendes fra Forædleren, findes en fremmed Type, som indgaar i Tallet for fremmed Sort, da den vanskeligt kan adskilles herfra. Ogsaa i Abed Rigel-Byg og Svaløf Ymer-Byg findes saadanne Typer, som dog ikke indgaar i Tabellen som fremmed Sort.

Tabel 15. Oversigt over Indhold af fremmed Sort i Havreprøver i Kontrolmarkerne 1948.

Sort	Antal Prøver med Indhold af fremmed Sort i pCt.												Forkert sortsbenevnt	Antal Prø- ver i alt
	0	0.01—0.10	0.11—0.20	0.21—0.30	0.31—0.40	0.41—0.50	0.51—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00	15.01—50.00		
Svaløf Fold....	2	215	12	2	3	1	5	2	1	6	5	0	1	255
» Ørn....	0	83	4	1	3	0	2	2	1	2	3	0	0	101
» Staal....	52	533	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	588
» Stjerne..	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
» Sejr....	0	6	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	9
Pajbjerg 150....	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Abed Minor....	0	0	0	0	6	14	79	15	2	4	0	2	0	122
Borris Opus....	0	0	0	0	15	12	30	0	0	0	0	0	0	57
Borris Opus II..	0	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Svaløf Guldregn II	0	11	3	1	2	6	13	1	0	0	0	0	0	37
Borris Stand....	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Lyngby Hede....	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
I alt	Antal.	54	858	23	4	29	33	129	21	4	13	9	2	1183
	pCt....	4	73	2	—	2	3	11	2	—	1	1	—	100

— betyder, at Tallet ligger under 0,5 pCt

I Tabel 15 er der givet en tilsvarende Oversigt for 1183 Prøver af Havre. 54 Prøver, eller 4 pCt., var fri for fremmed Sort, 912 Prøver eller 77 pCt. havde under 0,11 pCt. frem-

med Sort, og 939 Prøver eller 79 pCt. havde under 0,31 pCt. Indblanding af fremmed Sort. 49 Prøver havde over 1 pCt. fremmed Sort, og 4 Prøver svarede ikke til det opgivne Sortsnavn. Ogsaa for Havresorternes Vedkommende gælder, at der er visse Begrænsninger for Sortsundersøgelsernes Nøjagtighed. Svaløf Fold-, Svaløf Ørn-, Borris Opus- og Borris Opus II-Havre ligner hverandre saa meget, at kun store Indblandinger af en Sort i en anden kan udskilles; det samme gælder Svaløf Staal- og Svaløf Stjerne-Havre. I Abed Minor-Havre, saaledes som den udsendes fra Forædleren, findes nogle Typer, som adskiller sig stærkt fra Hovedtypen i Abed-Minor-Havre, men vanskeligt kan kendes fra nogle af de andre Sorter. Antallet af Planter, som hører til disse Typer, laa i de første Aar, Abed Minor-Havre var i Handelen, paa ca. 0,4 pCt., men synes i de senere Aar at være steget til op mod 1 pCt. Dette Antal er inkluderet i Tallene for fremmed Sort i Abed Minor-Havre. I Borris Opus-Havre har der ligeledes altid været afvigende Planter, nemlig Planter med gule Kærner i et Antal svingende mellem 0,5 og 1 pCt. Alle Prøver af Havre til Udsaaning undersøges under Kvartslampen, hvor det procentiske Indhold af hvide Kærner i gule og omvendt paa Forhaand bestemmes. Størstedelen af fremmed Sort i de gulkærnede Sorter var Hvid Havre, som er fundet paa denne Maade. Det fremgaar af Tabellen, at alle Prøver af Gul Havre er iblandet fremmed Sort og mange af Prøverne i betydelig Grad.

Ved Sammenligning mellem Tabel 14 og Tabel 15 ses det, at Havre som Helhed er mindre sortsren end Byg. Dette skyldes tildels de nævnte Forhold vedrørende Havre-Sorterne Abed Minor, Borris Opus, Svaløf Guldregn II og Borris Stand. Endvidere kommer der forholdsvis færre Prøver i 0-Gruppen, fordi Forundersøgelsen af Havre under Kvartsllys foretages paa et langt større Antal Kærner end det Antal Planter, der af Byg undersøges i Marken. Endvidere er Planteantallet i Havreparcellerne ogsaa større end i Bygparcellerne.

Tabel 16 er en Oversigt over fremmed Sort i 378 Prøver af Vinter- og Vaarhvede; en Prøve af Vaarhvede uden opgivet Sortsnavn er udgaaet af Tabellen. 21 Prøver eller 6 pCt. var fri for fremmed Sort, 317 Prøver eller 84 pCt. havde under 0,11 pCt. Indblanding af fremmed Sort. 359 Prøver eller 95 pCt. laa under 0,31 pCt. 10 Prøver havde over 1 pCt. fremmed Sort, og 4 Prøver var forkert sortsbenævnte. Sortsrenheden for Hvede fremtræder i Aar højere, end det har været Tilfældet i tidligere Aar, hvilket skyldes, at en stor Del af Prøverne var Weibull's Eroica-

Tabel 16. Oversigt over Indhold af fremmed Sort i
Hvedeprøver i Kontrolmarkerne 1948.

Sort	Antal Prøver med Indhold af fremmed Sort i pCt.												Forkert sortsbenaævnt	Antal Prø- ver i alt
	0	0.01—0.10	0.11—0.20	0.21—0.30	0.31—0.40	0.41—0.50	0.51—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00	15.01—50.00		
Vinterhvede														
Svaløf Skand. II	0	50	23	7	0	0	0	0	0	1	0	0	2	83
Pajbjerg Konge II	1	8	7	2	4	0	0	4	0	0	0	2	1	29
» Ideal . .	2	14	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
Svaløf Gylden III	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Lawaetz' Als . .	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Weibull's Eroica	5	208	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	217
Svaløf Hansa . .	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Jubilé	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2
Vaarhvede														
Svaløf Progress .	10	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21
Pajbjerg Rex . .	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Pajbjerg ^{27/9}	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Weibull's Kärn .	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Svaløf	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
I alt	Antal .	21	296	31	11	4	0	1	4	1	1	0	4	378
	pCt. . .	6	78	8	3	1	0	—	1	—	—	0	1	100

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Hvede, som i 1946 (i 1947 blev Kontrolmarkerne med Vinterhvede ompløjet) kun indtog en beskeden Plads i Kontrolmarkerne. Da denne Sort er en Blanding af forskellige Typer, er det ikke muligt at fratage Indblandinger og Udspaltninger i saa stor Udstrækning som for de øvrige Sorter.

Vinterhvede er mere tilbøjelig til at udspalte afvigende Typer end Byg og Havre.

Ved Fastsættelse af Garantital for Sortsrenhed kan man derfor ikke med Rimelighed stille lige saa store Krav, naar Talen er om Vinterhvede, som naar det drejer sig om Byg eller Havre, hvilket ogsaa er kommet til Udtryk i de Regler, der ligger til Grund for den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Af de 249 Prøver af Vinterrug var 3 ikke sortsægte, 3 andre afveg i Udseende meget stærkt, og 9 Prøver afveg en Del fra de Sorter, Prøverne var opgivet at tilhøre. Ingen af de 7 Prøver Vaarrug gav Anledning til Indvendinger mod Sortsægtheden.

Som det tidligere er nævnt, var 19 Prøver Ært indsendt til Ægthedsundersøgelse. 3 Prøver var ikke sortsægte, og 11 Prøver indeholdt større eller mindre Indblandinger af fremmed Sort varierende fra 0,7 til 5,4 pCt. 5 Prøver gav ikke Anledning til Bemærkninger vedrørende Sortsægtheden.

b. Rodfrugter.

Kontrolmarkerne med Rodfrugter har været beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Trollesminde, Hillerød. Paa Grund af Pladsmangel paa Albertslund blev kun den ene Saaning af Kaalroer placeret her, medens 3 Saaninger blev placeret paa Trollesminde.

Udsaanningen af Bederoer, Kaalroer og Gulerødder skete i Dagene 21. April til 1. Maj. Turnipsprøverne blev saaet 11. Maj.

Spiringen var god ligesom Væksten i den første Periode derefter, hvorfor Plantebestanden efter Udyndingen var særdeles regelmæssig, hvilket er af stor Værdi for Udviklingen af Roer, der er velegnede for den efterfølgende Bedømmelse.

Paa et senere Stadium af Udviklingen forekom der dog i Kaalroeparcellerne ret betydelige Angreb af Lus og af Krusesygegalmyg, hvilket navnlig i Marken paa Trollesminde i Forbindelse med ringe Nedbør bevirkede, at Kaalroerne blev temmelig smaa, medens de paa Albertslund trods de nævnte Angreb blev ganske godt udviklede, baade hvad Størrelse og Form angik.

Det kan i denne Forbindelse nævnes, at Angreb af Lus og Krusesygegalmyg frembyder visse Muligheder for Bestemmelsen af Prøvernes Stammeægthed, idet Toppens Modstandsdygtighed over for disse Insekter er i nogen Grad stammebestemt.

Trods de nævnte Angreb var Kaalroerne dog som Helhed velegnede til Bedømmelsen. Bederoerne, der ikke var udsat for væsentlige Sygdomsangreb, voksede godt til; dette gjaldt ikke mindst Marken paa Albertslund, hvor Roerne naaede en ganske fortrinlig Udvikling.

Bedømmelsen af Roerne blev som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Ordføreren for Statens Rodfrugtforsøg, Forstander *J. C. Lunden*, Lyngby.

Ægthedsundersøgelserne af Rodfrugter har i 1948 omfattet 676 Prøver, hvoraf:

Runkelroe, Barres.....	62	Prøver	Kaalroe.....	374	Prøver
Fodersukkerroe.....	109	»	Turnips.....	45	»
Sukkerroe.....	62	»	Gulerod.....	24	»

Af disse var 93 Maale- og Studieprøver, og 583 var udsaaet til Bedømmelse.

Det store Antal Kaalroeprøver, som har været udsaaet i Kontrolmarkerne i 1948, staar i Forbindelse med den Rationering af de meget knappe Beholdninger af Kaalroefrø, som efter Landbrugets Ønske fandt Sted paa Landbrugsministeriets Foranstaltning. Alle Beholdninger af Kaalroefrø blev beslaglagt for at indgaa i Fordelingen, og Statsfrøkontrollen fik i Forbindelse hermed Paalæg om at udtage Prøver af og plumbere alle forhaandenværende Partier af Kaalroefrø og undersøge de udtagne Prøver saavel i Laboratoriet som ved Udsaaening i Kontrolmarkerne.

I Betragtning af, at de udsaaede Prøver saaledes repræsenterer alle tilstedeværende Beholdninger af Kaalroefrø, er Resultaterne af Ægthedsundersøgelserne særdeles tilfredsstillende, om end Indblandinger af afvigende Planter var noget hyppigere end sædvanlig, ligesom der var enkelte alvorlige Fejl, saaledes som det nærmere fremgaar af det følgende.

4 Prøver var ikke ægte. En Prøve, opgivet som Bangholm Hinderupgaard IX, hørte ikke til denne Stamme, idet Roerne afveg stærkt fra Stammen ved at have en svagere violet Farve og ved, at færre Roer var kugleformede, men flere ovale. En Prøve, opgivet som Bangholm Wiboltt IX, var ikke Bangholm Wiboltt IX. Roerne var mere ovale, havde mere graaligt Hoved og lidt større og mere gulligrøn Top end nævnte Stamme. En Prøve, opgivet som Bangholm Wilby Øtofte IX, var Wilhelmsburger. En Prøve, opgivet som Bangholm og Wilhelmsburger i Blanding, var Vinterraps.

9 Prøver fik Bemærkninger. En Prøve, betegnet som Wilhelmsburger, Trifolium IX, med mange Krydsninger var en Blanding af Kaalroe, Vinterraps og Fodermarvkaal, der fandtes henholdsvis 71, 19 og 10 pCt. En Prøve, opgivet som Bangholm Hunsballe VIII, afveg fra denne Stamme ved, at Roerne gennemgaaende havde stærkere violet Hoved, ligesom der fandtes flere kugleformede Roer i Prøven end normalt for denne Stamme. Af en Prøve, opgivet som Bangholm Hunsballe VIII, var omtrent Halvdelen af Roerne ikke af denne Stamme, men havde Udseende som Wilhelmsburger. 2 Prøver, betegnet som Bangholm Hinderupgaard IX, afveg fra de øvrige Prøver af denne Stamme ved, at den underjordiske Del af Roden efter Optagningen farvedes mindre stærkt violet ved Lysets Indvirkning og ved, at Toppen var lidt mere gulligrøn end normalt for Bang-

holm Hinderupgaard IX. En Prøve, som var opgivet at være Bangholm Wilby Øtofte IX, var ikke ren Bangholm Wilby Øtofte IX, idet der fandtes flere kugleformede Roer, end der findes i nævnte Stamme. Tillige var Toppen paa ca. 10 pCt. af Roerne stærkt beskadigede af Krusesyge, hvilket ikke var Tilfældet hos de øvrige Prøver af Bangholm Wilby Øtofte IX. En Prøve, ligeledes betegnet Bangholm Wilby Øtofte IX, indeholdt flere kugleformede Roer og flere Roer med Top, der var ødelagt af Krusesyge, end normalt for Bangholm Wilby Øtofte IX. I en Prøve, opgivet som Bangholm (uden Stammebetegnelse) var omtrent Halvdelen af Roerne ikke Bangholm, men Wilhelmsburger. En Prøve var opgivet at være Wilhelmsburger, Trifolium IX, men Roerne var som Helhed mere uens, og der var flere ovale end normalt for denne Stamme.

To Prøver var opgivet at være Bangholm og Wilhelmsburger i Blanding; den ene af disse viste sig at være overvejende Bangholm med kun ca. 1,5 pCt. Iblanding af Wilhelmsburger, den anden indeholdt 77 pCt. Wilhelmsburger og 23 pCt. Bangholm.

En Prøve, betegnet som Fodersukkerroe, indeholdt 25 pCt. gule og 75 pCt. hvide Fodersukkerroer.

35 Prøver indeholdt fra 1 til 10 pCt. fremmede Roer.

532 Prøver blev godkendt som sorts- eller stammeægte uden Bemærkninger, 183 af disse indeholdt dog enkelte Krydsninger eller Roer af anden Art eller Sort (under 1 pCt.).

En Opgørelse over Antallet af Bedeformerne og af Wilhelmsburger, der indeholdt henholdsvis Krydsningsroer og Roer med violet Hoved, findes nedenfor:

	Bar- res	Foder- sukkerroe	Sukker- roe	Wilhelms- burger
Antal Prøver i alt.....	50	91	52	160
med under 1 pCt. Krydsninger.....	16	26	14	40
med 1 pCt. Krydsninger eller derover....	5	2	1	7
pCt. Prøver med Krydsninger ¹⁾	42	31	29	29

Den Del af Prøverne, angivet i pCt., som har indeholdt Krydsninger, er for de sidste 10 Aar anført i følgende Oversigt.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948
Barres.....	32	33	31	13	16	34	52	26	41	42
Fodersukkerroe.....	27	25	28	33	24	47	47	33	25	31
Sukkerroe.....	49	49	36	41	36	40	37	49	39	29
Wilhelmsburger ¹⁾	50	67	65	41	42	39	32	23	17	29

¹⁾ I Wilhelmsburger Roer med violet Hoved.

Som det fremgaar af Opstillingen har 42, 31 og 29 pCt. af Prøverne af henholdsvis Barres, Fodersukkerroe og Sukkerroe indeholdt Krydsningsroer i 1948. Tallene varierer iøvrigt en Del fra Aar til Aar.

c. Græsmarksplanter.

Kontrolmarkerne med Græsmarksplanter var beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Trollesminde, Hillerød. Prøverne, der begge Steder blev saaet i Dæksæd i Tiden 14. til 19. Maj 1947, havde daarlige Udviklingsbetingelser i den tørre Sommer. Paa Albertslund var Plantebestanden dog god, og Planterne voksede i Løbet af Efteraaret 1947 og Foraaret og Sommeren 1948 godt til, saa der blev et godt Grundlag for Bedømmelsen. Paa Trollesminde, hvor Kontrolmarken var beliggende paa lettere Jord, blev denne ikke saa god, som det var ønskeligt, men kunde dog i høj Grad støtte Bedømmelsen.

Ordføreren for Statens Forsøg med Græsmarksplanter, Forstander *Josef Hansen*, Tystofte, har som i tidligere Aar bistaaet med Sorts- og Stammeægthedsundersøgelsen af Græsmarksplanterne.

I Foraaret 1947 blev der indført en Del Rødkløver- og Hvidkløverfrø til Supplering af de utilstrækkelige Beholdninger af dansk Avl. Statsfrøkontrollen lod for egen Regning Prøver af de paagældende Partier udsaa til Besigtigelse i Sommeren 1948. Det drejer sig om 22 Prøver af Rødkløver og 22 af Hvidkløver. Ligeledes blev der udsaaet 3 Prøver af indført Lucerne og 1 Prøve af indført Kællingetand.

Nogen egentlig Stammebedømmelse kunde der ikke blive Tale om, men Bedømmelsen indskrænkedes til en lagttagelse af, om de Fællestræk vedrørende Blomstringstidspunkt, Blomsterfarve, Bladfarve, Behaaring m. m., der er karakteristisk for de forskellige Avlsstedsformer, har kunnet genfindes hos de paagældende Prøver, ligesom der har været Lejlighed til at drage Sammenligning med danske Stammer.

Statsfrøkontrollen lod ligeledes for egen Regning udsaa alle Prøver af Hvidkløver, vild engelsk og vild engelsk, smalbladet Pajbjerg, som Statsfrøkontrollen laa inde med, ialt 67 Prøver. Det drejede sig dels om Prøver af Partier, som var solgt af Firmaer, der er tilsluttet Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol, dels om Prøver af Leveringer uden for denne Kontrol, hvoraf der ved Priskontrolraadets Foranstaltning var udtaget Prøver

til Analyse i Foraaret 1946. Formaalet med denne Udsaaning var at skaffe sig et Indtryk af Stammeægtheden af de nævnte Par-tier.

Disse Hvidkløverprøver blev endvidere udsaaet i Jylland paa Jord, der var smittet med Kløveraal, for at iagttage eventuelle Forskelligheder i Reaktionen heroverfor. Resultatet af disse sidste Undersøgelser vil foreligge i Efteraaret 1949.

De her nævnte Prøver er indbefattet i nedennævnte Over-sigt over Prøver, der blev udsaaet i 1947. Det samlede Antal var 349 Prøver, der efter de forskellige Arter fordeler sig saa-ledes:

Prøver		Prøver		Prøver	
Rødkløver.....	95	Kællingetand.....	1	Stivbl. Svingel..	2
Hvidkløver.....	141	Timothe.....	12	Ager-Hejre.....	1
Alsikekløver.....	5	Alm. Rajgræs.....	31	Hundegræs.....	23
Hl.-Sneglebælg....	2	Ital. Rajgræs.....	3	Alm. Rapgræs...	2
Lucerne.....	9	Eng-Svingel.....	13	Eng-Rapgræs...	5
Gul Rundbælg....	1	Rød Svingel.....	3		

Udover de forannævnte for Statsfrøkontrollens Regning ud-saaede Prøver var 74 Prøver Maale- og Studieprøver.

Af de 48 før nævnte Prøver af indført Rødkløver, Hvidklø-ver, Lucerne og Kællingetand gav de 47 ikke Anledning til Ind-vendinger mod Ægtheden; en af Prøverne, der var opgivet som canadisk tidlig, svarede ikke til denne Betegnelse, idet Plan-terne var meget sildige i Blomstring, ligesom de ikke havde den stærke Behaaring af Stængler og Blade, som er karakteristisk for en større eller mindre Del af Planterne af Rødkløver fra Canada og U. S. A.

Af de 67 Prøver Hvidkløver, der var udtaget af Leveringer solgt som Vild engelsk og Vild engelsk, smalbl. Pajbjerg, gav 51 Prøver ikke Anledning til Indvendinger mod Ægtheden. 16 Prøver afveg derimod mere eller mindre fra de opgivne Stam-mer ved at være mere storbladede, tidligere og mere rigt blom-strende. Flere af Prøverne svarede helt til Morsø-Typerne.

150 af de paa normal Vis indsendte 160 Prøver af Græs-marksplanter gav ikke Anledning til Indvendinger mod Ægt-heden. 2 Prøver, der var indsendt som Alm. Rajgræs, Svaløf Viktoria, var ikke af denne Stamme, idet de i Skridning og øvrige Udvikling var betydelig tidligere. 1 Prøve, ligeledes ind-sendt som Svaløf Viktoria, var ikke ren Svaløf Viktoria, da en betydelig Del af Planterne, antagelig ca. 25 pCt., var betydelig

tidligere i Skridning end denne Stamme; en fjerde Prøve Svaløf Viktoria indeholdt flere tidligt skridende Planter end normalt.

En Prøve Hvidkløver, indsendt som Vild engelsk, smalbladet Pajbjerg, afveg stærkt fra denne Stamme ved at have større Blade og ved at være tidligere i Blomstring.

To Prøver Hvidkløver, Morsø Øtofte, afveg ved at være tidligere i Blomst end normalt, og 2 Prøver Rødkløver, tidlig Hunsballe II, afveg ved at være sildigere i Blomstring end normalt for Stammen.

En Prøve Eng-Rapgræs havde en betydelig Indblanding af Alm. Rapgræs.

I Foraaret 1948 er der udsaaet 282 Prøver af Græsmarksplanter til Ægthedsundersøgelse. Resultatet vil foreligge i 1949.

d. H ø r.

Ægthedsundersøgelsen af Hør har i 1948 omfattet 84 Prøver, hvoraf 12 var Maale- og Studieprøver. I Tabel 17 er de 72 indsendte Prøver grupperet sortstvis efter Indholdet af afvigende Planter, der omfatter saavel Planter med afvigende Blomsterfarve som Planter, der afviger i andre Egenskaber.

Tabel 17. Oversigt over Hørprøvernes Indhold af afvigende Planter i 1948.

Sort	Antal Prøver med Indhold af afvigende Planter i pCt.						Antal Prøver i alt
	0	0.01—0.10	0.11—0.50	0.51—1.00	1.01—5.00	5.01—50.00	
Stormont Cirrus.....	0	0	0	0	0	1	1
» Gossamer.....	0	3	1	0	0	0	4
Hareskovgaard 5.....	0	0	0	0	0	1	1
Hareskovgaard 16.....	0	0	0	0	0	2	2
Hareskovgaard 75.....	0	0	0	1	0	0	1
» 76.....	0	1	0	0	0	0	1
Concurrent.....	1	6	23	2	1	0	33
Rembrandt.....	0	0	0	1	0	0	1
Liral Sussex.....	0	0	1	1	0	0	2
Dæhnfeldt 369.....	0	2	18	2	0	0	22
Klein Nr. 18.....	0	1	1	0	0	0	2
Oliehør uden Sortsbetegn.....	0	0	1	0	1	0	2
I alt.....	1	13	45	7	2	4	72

Markbesigtigelsen af Hør, som er et Led i Fremavlskontrollen, har været udført paa 38 Ejendomme, der havde et samlet Areal med kontrolleret Hør paa 243,5 ha.

Følgende Firmaer har faaet kontrolleret større eller mindre Arealer med Hør:

Aktieselskabet Grenaa og Omegns Hørskæfteri, Grenaa.

Aktieselskabet Hørfabriken, Tommerup.

Andelsselskabet Kolding Hørfabrik, Kolding.

e. Havefrø.

Af Havefrø har der til Ægthedsundersøgelse været udsaaet 10 Prøver af Havegulerod, hvoraf 6 var Maaleprøver. 3 Prøver blev anerkendt som sorts- eller stammeægte uden Bemærkninger; to af Prøverne indeholdt dog under 1 pCt. Rødder af anden Farve. En Prøve indeholdt 2,5 pCt. Rødder af anden Farve.

VIII. Sædekorn, kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Foraaret 1939 begyndte Statsfrøkontrollen en Kontrol med Fremavl af Sædekorn, omtalt i Statsfrøkontrollens Beretning for 1938—1939.

Kontrollen sker i Henhold til »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«. Disse Regler blev revideret i Efteraaret 1943, og der foretoges da paa Grundlag af de indvundne Erfaringer visse Ændringer, hvoraf som de væsentligste skal nævnes, at den Afstand, der fra Fremavlsmarker med Rug skal være til Marker med Rug af anden Sort, nedsattes fra 1500 m til 800 m. Endvidere ændredes Garantien for Nøgen Brand i Byg saaledes, at der efter de reviderede Regler ikke garanteres for Nøgen Brand i det plomberede Sædekorn; men dette skal være avlet i Marker, hvor der højst fandtes 1 pro Mille Nøgen Brand. Oprindeligt garanteredes der ifølge Reglerne, at Indholdet i det plomberede Sædekorn højst var 2 pro Mille Brand af begge Brandformer tilsammen.

Den ovennævnte Kontrol omfatter følgende 3 Led:

- A. Undersøgelse af Udsæden til Fremavl af kontrolleret Sædekorn.
- B. Besigtigelse af Fremavlsmarkerne.
- C. Undersøgelse af den færdigbehandlede Avl.

En Prøve af Udsæden undersøges i Laboratoriet samt udsæds og undersøges i Kontrolmarkerne. Den skal ved disse Undersøgelser kunne opfylde bestemte Krav m. H. t. Renhed, Spireevne, fremmed Kornart, andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier, fremmed Sort og Sygdomsangreb. Afgrøden af disse Udsædspartier markbesigtiges i Sommerens Løb, og kun Avlen af de Partier og Marker, der maa antages at kunne give en Vare, der kan opfylde nedenstaaende Krav, godkendes som Sædekorn.

Naar et Parti Sædekorn er færdigrenset, udtager Statsfrøkontrollen en Prøve af Partiet og plomberer dette. Under Plomben anbringes en Mærkeseddel, der er delt i 3 Felter, hvorat det midterste er hvidt, medens det øverste og nederste er grønt. Paa Mærkesedlen findes Angivelse af Arten og Sorten, Plomberingsnummeret og Datoen for Prøveudtagningen. Endvidere angives nedenstaaende Garantier, som Sælgeren paatager sig i Henhold til Afsnit C i »Regler foren af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«.

Renhed og Spireevne: Normal, d. v. s. svarende til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret.

Fremmed Kornart: Ved Undersøgelse af 1 kg maa højst findes 1 Bygkærne i Havre eller 1 Havrekærne i Byg og 1 Rugkærne i Hvede eller 1 Hvedekærne i Rug og højst 2 Kærner af Vaarsæd i Vintersæd eller 2 Kærner af Vintersæd i Vaarsæd.

Andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier: Ved Undersøgelse af 1 kg maa ikke findes Frø, der skønnes at forringe Varen, og ikke Sklerotier af Meldrøjer-svampen.

Fremmed Sort: Højst 3 pro Mille i Vaarsæd og højst 8 pro Mille i Hvede. For Rug gælder, at den ved Kontrol dyrkningen skal findes at være sortsægte.

Sygdomsangreb: I Hvede højst 3, i Rug og Havre højst 2 pro Mille Brand. I Byg højst 2 pro Mille Stribesyg og Dækket Brand tilsammen. Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg garanteres ikke, men Partiet er avlet paa en Mark med højst 1 pro Mille Nøgen Brand.

Endelig oplyser Mærkesedlen, at enhver Køber af kontrolleret Sædekorn har Ret til hos Statsfrøkontrollen at faa Oplysning om Undersøgelsesresultatet for et Parti, naar han sammen med Anmodningen om denne Oplysning fremsender mindst 1 Mærkeseddel fra det paagældende Parti eller paa anden Maade godtgør, at han har købt en Del af Partiet.

Den 13. Maj 1948 vedtoges af Frøkontrolkommissionen reviderede Regler for Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol; men disse nye Regler træder først obligatorisk i Kraft for Fremavl af Vinter- og Vaarsæd, der udlægges henholdsvis i Efteraaret 1948 og Foraaret 1949 og avles 1949. En Del af Avlen fra 1948 bliver dog efter særlig Overenskomst plomberet i Henhold til de nye Regler, men derimod er samtlige Sædekornspartier, der omtales i det følgende, og som er avlet i 1947, underkastet de foran omhandlede ældre Regler af 15. December 1943.

Statsfrøkontrollen har i Beretningsaaret udøvet Kontrol for nedennævnte 59 Sædekornsfirmaer:

Jørgen Andersen, Maaløv.

J. Asmussens Eftf., København.

Poul Bendtsen A/S, Ruds-Vedby.

I/S C. J. Boserup, Fakse.

Bøgh's Kolonialforretning A/S, Taastrup.

Aktieselskabet Dapco, København.

Aage Erslev, Slagelse.

Aug. Freuchen & Co., T. G. Krøyer A/S, Nakskov.

Fyens Andels-Foderstofforretning, A. m. b. A., Svendborg.

» » — , Assens Filial.

» » — , Middelfart »

» » — , Odense »

» » — , Rudkøbing »

» » — , Sønderborg »

Aktieselskabet Grenaa Korn- og Foderstofforretning, Grenaa.

Gudhjem Mølle, Gudhjem.

H. A. Hansen, Sorø.

M. Hansen's Korn- & Foderstofforretning A/S, Eshbjerg.

Peder P. Hedegaard, Aktieselskab, Nørresundby.

S. M. Holst's Eftf. A/S, Aarhus.

Høyer & Rasmussen, Hørve.

Svend Høyer, Bromme Mølle, Munke-Bjergby.

J. K. Jantzen, Øster Assels, Mors.

Johs. E. Jensen, Hvalsø.

S. P. Jensen & Co., Kalundborg.

Thomas Jensens Eftf., Asaa.

P. Johansens Eftf., København.

Arne H. Kjær, Fyns Saasæd- og Foderstof-Forretning, Odense.

Kolding Herreds Landbrugsforening, Kolding.
 Kornimporten for Als og Sundeved A/S, Augustenborg.
 A/S F. Kryger & Co., Nykøbing F.
 A/S Axel B. Lange's Korn- og Foderstofforretning, Frederikssund.
 Langelandskorn A/S, Rudkøbing.
 V. Lorentzen, Bubbølgaard, Ejby.
 S. B. Lundbergs Maltfabrik A/S, Ebeltoft.
 Morsø Saasæd Kompagni, Nykøbing Mors.
 A/S Elias B. Muus, Kerteminde.
 Elias B. Muus, Odense.
 A. Nielsen & Co. A/S, Nykøbing F.
 Nielsen & Smith, København.
 Th. Olesen, Jyderup.
 J. P. Olsen, Svinninge.
 A/S Nicolai Outzen, Haderslev.
 Petersen & Jensen A/S, Svendborg.
 Anton Petersen, Præstø.
 C. F. Petersen & Søn, Køge.
 Konsul L. Petersens Eftf. A/S, Vordingborg.
 Aktieselskabet C. A. Qvade & Co., Maribo.
 Th. Rasmusens Sønner, Korsør.
 Chr. Richter, Storehedinge.
 A. Riis, Nørresundby.
 Frederik Skaaning, Maribo.
 Skive Korn- & Foderstof-Forretning, Aktieselskab, Skive.
 Wilh. Smith A/S, Næstved.
 C. M. Sørensen, Nørre Aaby.
 Harald Thomsen, Taars.
 H. Thorndal, Aalborg.
 I. Wiboltt (Toubro & Co.), Middelfart.
 A/S P. Willer & Co., Rødby.

Omfanget af Undersøgelserne vedrørende den paagældende Kontrol er i det forløbne Aar vokset betydeligt.

a. Plombering af godkendt Fremavl fra 1947.

Som det fremgaar af Aarsberetningen for 1946—47, omfattede den Markbesigtigelse, som Statsfrøkontrollen foretog i Sommeren 1947 af Fremavl, der var tilmeldt den af Statsfrøkontrollen udøvede Sædekornskontrol, et Areal paa i alt 30877 ha.

Paa Grundlag af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelser af Udsædspartierne samt paa Grundlag af ovennævnte Markbesigtigelse godkendtes Avlen fra 21629 ha til Plombering som Sædekorn kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Tabel 18 er det vist, hvor mange hkg der i Sæsonens Løb blev plomberet af de forskellige Sorter. Til Sammenligning er endvidere vist, hvor mange hkg der var godkendt til Plombe-

Tabel 18. Oversigt over de Mængder Sædekorn, der blev plomberet af Avl 1947, samt de Mængder, der var godkendt til Plombering.

Art og Sort	Plomberet hkg	Godkendt til Plombering		Plomberet hkg i pCt. af be- regnet god- kendt hkg
		ha	hkg beregnet	
Byg				
Abed Maja.....	56325	4659	125793	44.8
» Kenia.....	37870	2598	70146	54.0
» Rigel.....	6445	491	13257	48.6
Svaløf Freja.....	13388	1093	29511	45.4
Pajbjerg Drot.....	2241	436	11772	19.0
Svaløf Ymer.....	4811	979	26433	18.2
Nordgaardens Lenta.....	1969	186	5022	39.2
Alfa.....	3260	222	5994	54.4
Abed Archer.....	4890	452	12204	40.1
Eng. Archer.....	1271	140	3780	33.6
Byg i alt.....	132470	11256	303912	43.6
Havre				
Svaløf Fold.....	20418	1978	49450	41.3
» Ørn.....	6038	545	13625	44.3
» Staal.....	41991	4382	109550	38.3
Abed Minor.....	5597	830	20750	27.0
Borris Opus.....	3155	421	10525	30.0
» » II.....	676	41	1025	66.0
Svaløf Sejr.....	151	18	450	33.6
» Guldregn II.....	889	61	1525	58.3
Havre i alt.....	78915	8276	206900	38.1
Vinterhvede				
Svaløf Skandia II.....	1854	166	3652	50.8
Pajbjerg Konge II.....	812	41	902	90.0
» Ideal.....	802	41	902	88.9
Weibull's Eroica.....	9926	520	11440	86.8
Vinterhvede i alt	13394	768	16896	79.3
Vaarhvede				
Svaløf Progress.....	1308	135	2700	48.4
Pajbjerg Rex.....	0	19	380	0
Vaarhvede i alt..	1308	154	3080	42.5
Vinterrug				
Kortstraaet Petkus.....	11150	781	17182	64.9
Svaløf Kongs II.....	4763	370	8140	58.5
» Staal.....	200	14	308	64.9
Vinterrug i alt...	16113	1165	25630	62.9
Vaarrug				
Petkus.....	70	10	190	36.8
Korn i alt.....	242270	21629	556608	43.5

ring, idet det bemærkes, at disse Vægtmængder er beregnet paa Grundlag af Størrelsen af de godkendte Arealer, der ligeledes findes opført i Tabellen, og det Antal hkg færdigbehandlet Sædekorn, der gennemsnitligt kan forventes pr. ha. For Byg er dette sat til 27 hkg, for Havre 25 hkg, for Vinterhvede 22 hkg, for Vaarhvede 20 hkg, for Vinterrug 22 hkg og for Vaarrug 19 hkg. Endelig er i Tabellen anført i pCt., hvor stor en Del af de ifølge Beregningen godkendte Mængder der er plomberet af de enkelte Sorter.

For Byg udgør de plomberede Mængder af Sorterne Abed Maja og Abed Kenia langt den overvejende Part, for Havre er det Svaløf Staal-Havre og Svaløf Fold-Havre, for Hvede Weilbull's Eroica-Hvede og for Rug Kortstraaet Petkus-Rug, der er de dominerende Sorter.

I alt er der plomberet 242 270 hkg, hvilket er ca. 15 pCt. mindre end Aaret forud.

Denne Nedgang i den plomberede Mængde skyldes dels det lille godkendte Fremavlsareal af Hvede som Følge af Bortfrysning i den strenge Vinter 1946—47 dels, at der af andre Aarsager er plomberet mindre Mængder af Byg og Havre, til Trods for, at der af disse Arter var godkendt større Arealer.

Regner man med en Saamængde paa gennemsnitlig 1,8 hkg pr. ha for alle Arter, kan der med det af Statsfrøkontrollen plomberede Sædekorn tilsaas 73595 ha med Byg, 43841 ha med Havre, 8167 ha med Hvede og 8990 ha med Rug, hvilket svarer til henholdsvis 16,6, 13,2, 11,8 og 5,3 pCt. af Landets samlede Arealer med de paagældende Arter og Varieteter i Renbestand, saafremt der i Henhold til Statistikken regnes med at være tilsaat henholdsvis ca. 443600, 333000, 69300 og 169300 ha.

Tilsammen udgør de af Statsfrøkontrollen plomberede 242 270 hkg af de 4 ovennævnte Arter og Varieteter ca. 13,3 pCt. af det samlede Sædekornsforbrug af disse Arter og Varieteter i Renbestand, idet der er regnet med et samlet Sædekornsforbrug paa ca. 1827000 hkg.

Det bør dog i denne Forbindelse erindres, at en meget stor Del af det Sædekorn, der anvendes, er af den paagældende Landmands egen Avl, idet denne ofte anvendes flere Aar i Træk, hvorfor den af Statsfrøkontrollen kontrollerede Sædekornsmængde udgør en betydelig større Del af det Sædekorn, der gaar i Handelen, end de 13,3 pCt. angiver.

En Oversigt over Kvaliteten af det plomberede Sædekorn findes i Sammendrag i Tabel 19; 10 af de i Tabellen anførte Partier er af Avl fra 1946.

Tabel 19. Resultaterne af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelserne af 1917 Sædekornspartier af Avl 1947.

Renhed pCt.	Antal Partier	Spireevne pCt.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vaarsæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vintersæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Sort pCt.	Antal Partier	Nøgen Brand pCt.	Antal Partier	Stribesygge pCt.	Antal Partier
939 Partier Byg													
99.5—100	359	99.0—100	759	0	696	0	824	0	167	0	110	0	904
99.0—99.4	280	95.5—98.9	137	1	182	1—2	103	0.01—0.1	724	0.01—0.1	439	0.01—0.1	35
98.5—98.9	188	90.0—95.2	36	2—5	58	3—5	11	0.11—0.3	34	0.11—0.2	166	0.11—0.3	0
under 98.5	112	under 90.0	7	over 5	3	over 5	1	over 0.3	14	over 0.2	224	over 0.3	0
675 Partier Havre													
99.5—100	630	99.0—100	199	0	429	0	644	0	42	0	500		
99.0—99.4	40	93.5—98.9	437	1	141	1—2	21	0.01—0.1	581	0.01—0.1	167		
98.5—98.9	3	90.0—93.2	33	2—5	90	3—5	10	0.11—0.3	20	0.11—0.2	6		
under 98.5	2	under 90.0	6	over 5	15	over 5	0	over 0.3	32	over 0.2	2		
132 Partier Vinterhvede Stinkbrand Støvbrand													
99.5—100	33	99.0—100	83	0	106	0	116	0	1	0	117	0	132
99.0—99.4	38	95.5—98.9	45	1—2	19	1	13	0.01—0.1	115	0.01—0.1	15	0.01—0.1	0
98.5—98.9	41	90.0—95.2	4	3—5	6	2—5	3	0.11—0.3	13	0.11—0.3	0	0.11—0.3	0
under 98.5	20	under 90.0	0	over 5	1	over 5	0	over 0.3	3	over 0.3	0	over 0.3	0
160 Partier Vinterrug Stængelbrand													
99.5—100	13	99.0—100	62	0	82	0	146	Godkendt	0	160			
99.0—99.4	22	93.0—98.9	86	1—2	61	1	11		0.01—0.1	0			
95.5—98.9	89	90.0—92.9	4	3—5	14	2—5	2		0.11—0.3	0			
under 95.5	36	under 90.0	8	over 5	3	over 5	1		over 0.2	0			
10 Partier Vaarhvede Stinkbrand Støvbrand													
99.5—100	7	99.0—100	7	0	10	0	10	0	4	0	10	0	8
99.0—99.4	3	95.5—98.9	2	1	0	1—2	0	0.01—0.1	6	0.01—0.1	0	0.01—0.1	2
98.5—98.9	0	90.0—95.2	1	2—5	0	3—5	0	0.11—0.3	0	0.11—0.3	0	0.11—0.3	0
under 98.5	0	under 90.0	0	over 5	0	over 5	0	over 0.3	0	over 0.3	0	over 0.3	0
1 Parti Vaarrug Stængelbrand													
99.5—100	0	99.0—100	0	0	0	0	0	Godkendt	0	1			
99.0—99.4	0	93.0—98.9	1	1	0	1	1		0.01—0.1	0			
95.5—98.9	1	90.0—92.9	0	2—5	1	3—5	0		0.11—0.3	0			
under 95.5	0	under 90.0	0	over 5	0	over 5	0		over 0.2	0			

For Renhed er Garantitallene for Byg, Havre, Hvede og Rug, der er plomberet i Beretningsaaaret, henholdsvis 99.4 — 99.7 — 99.4 og 97.4 pCt. Latituderne er 1.1 — 1.1 — 1.1 og 1.5 pCt. De tre første Renhedsklasser for hver Art omfatter de Partier, der svarer til Garantien med Latitude, medens sidste Klasse indeholder de Partier, der ikke svarer hertil, i alt 170.

Garantitallene for Spireevne er for Arterne i samme Rækkefølge 98.3 — 97.3 — 98.3 og 97.0 pCt. og de tilsvarende Latituder 3 — 4 — 3 og 4 pCt. For Spireevnen omfatter de to første Klasser under hver Art de Partier, der opfylder Garantien, hvorimod de to nederste Klasser indeholder Partierne, der ikke svarer til denne. I alt havde 99 Partier for lav Spireevne.

Det synes mest vanskeligt at svare til de Garantier, der gælder Indhold af fremmed Kornart. I 61 Bygpartier, 105 Havrepartier, 7 Vinterhvedepartier, 17 Vinterrugpartier og 1 Vaarrugparti var der for stor Indblanding af fremmed Kornart af Vaarsæd. I 12 Bygpartier, 10 Havrepartier, 3 Vinterhvedepartier og 3 Vinterrugpartier var Indholdet af fremmed Kornart af Vintersæd for stort.

For fremmed Sort gælder, at 14 Bygpartier og 32 Havrepartier ikke opfyldte Kravene. Af Bygpartierne indeholdt 7 fra 1,18 til 4,25 pCt. fremmed Sort. Et Parti var ikke den opgivne Sort. 2 af de 32 Havrepartier, der ikke svarede til Kravene, indeholdt henholdsvis 3,04 og 10,08 pCt. fremmed Sort, og endelig var et Parti Hvede ikke den opgivne Sort.

Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg garanteres ikke for det plomberede Sædekorn, men Udsæden, hvorpaa dette er avlet, maa ifølge det forannævnte ikke have indeholdt over 0,1 pCt.; dog er der for det paagældende Aar dispenseret, saa Grænsen har været 0,12 pCt., bestemt i Kontrolmarken. En Forudsætning har dog været, at der i selve Fremavlsmarken er fundet væsentlig under 0,1 pCt.

Det fremgaar af Tabellen, at 224 af de 939 plomberede Bygpartier indeholdt over 0,2 pCt. Nøgen Brand, og af disse 224 Partier havde 14 Partier et Indhold varierende fra 1,03 til 4,75 pCt.

Ukrudtsindholdet er ikke anført i Tabellen. Kun i forholdsvis faa Partier er der fundet Ukrudtsfrø og da oftest i ringe Mængde og af Arter, som skønnes temmelig uskadelige. Dog gælder det, at der for enkelte Firmaer, for hvem der kun er foretaget faa Plomberinger, har været ret betydelige Indblandinger af Ukrudt i de paagældende Partier. Det samme er Tilfældet med Meldrøjer i visse Firmaers Rugpartier.

De Garantital, der for Renhed, Spireevne, fremmed Sort og Sygdomsangreb er anført for Hvede og Rug, gælder baade Vinter- og Vaarformer af disse Arter. For Indhold af fremmed Kornart er Garantierne for Vaarrug og Vaarhvede derimod de samme som for Byg og Havre.

b. Kontrollering af Fremavlen 1948.

Til Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol blev der i Foråret 1948 anmeldt Fremavl af Sædekorn paa ca. 36700 ha, hvoraf 35500 ha blev besigtiget, medens Resten udgik, i det væsentlige paa Grund af Mangler ved den benyttede Udsæd.

Det nævnte Areal var beliggende paa i alt 1950 Ejendomme, som efter Landsdelene fordelte sig saaledes:

Jylland.....	478 Ejendomme	Lolland-Falster.....	299 Ejendomme
Fyn m. oml. Øer.....	751 »	Bornholm.....	6 »
Sjælland.....	416 »		

Som Udsæd til disse Fremavlsarealer var benyttet 601 Partier af den kontrollerede og plomberede Avl fra 1947 og desuden 241 Partier af anden Oprindelse.

I Tabel 20 er angivet Størrelsen af de Arealer, der er markbesigtet af de enkelte Sorter. Endvidere er opført, hvor store Arealer der paa Grundlag af Undersøgelsen af Udsædspartierne samt ifølge Markbesigtigelsen er godkendt til Plombering som kontrolleret Sædekorn. Endelig er det i Procent anført, hvor stor en Del af de besigtigede Arealer, der er godkendt til Plombering.

Aarsagerne til, at Fremavlspartier i en Del Tilfælde ikke bliver godkendt, er dels Forhold vedrørende Udsæden, dels Forhold vedrørende Fremavlen. Som Oversigten viser, er der godkendt et mindre Areal af Byg i Forhold til det besigtigede Areal, end der er godkendt af de øvrige Arter. Den væsentligste Aarsag hertil er, at Aaret 1948, som det tidligere er nævnt, medførte stærke Angreb af Nøgen Bygbrand, hvilket bevirkede, at forholdsvis mange Udsædspartier af Byg viste større Indhold af Nøgen Brand, end Sædekornsreglerne tillader for Partier, efter hvilke Avlen plomberes som kontrolleret Sædekorn.

Af andre Kassationsgrunde skal som nogle af de hyppigste nævnes Indblandinger af fremmed Kornart eller af Flyve-Havre i Fremavlsmarkerne og Overtrædelser af Bestemmelsen om kun at have een Sort af samme Art paa en Ejendom.

I alt er Fremavlen fra 24471 ha af den i Sommeren 1948 besigtigede Fremavl godkendt til Plombering; dette er en For-

Tabel 20. Oversigt over besigtiget Areal og godkendt Areal af Fremavlen 1948.

Art og Sort	Besigtiget Areal i ha	Godkendt Areal	
		ha	pCt.
Byg			
Abed Maja.....	6564	3738	57
» Kenia.....	4987	2464	49
» Rigel.....	745	322	43
Svaløf Freja.....	1908	960	50
Pajbjerg Drot.....	481	332	69
Svaløf Ymer.....	1311	729	56
Nordgaardens Lenta.....	997	718	72
» Carlsberg.....	1339	901	67
Alfa.....	421	334	79
Abed Archer.....	510	393	77
Eng. Archer.....	63	56	89
Byg i alt.....	19326	10947	57
Havre			
Svaløf Fold.....	2264	1908	84
» Ørn.....	575	416	72
» Staal.....	6110	5391	88
» Stjerne.....	12	12	100
Abed Minor.....	1077	747	69
Borris Opus.....	336	265	79
» » II.....	225	220	98
Svaløf Sejr.....	13	10	77
» Guldregn II.....	145	125	86
Havre i alt.....	10757	9094	85
Vinterhvede			
Svaløf Skandia II.....	279	197	71
Pajbjerg Konge.....	174	135	78
» Ideal.....	94	86	91
Weibull's Eroica.....	2451	2188	89
Jubilé.....	6	0	0
Vinterhvede i alt...	3004	2606	87
Vaarhvede			
Svaløf Progress.....	213	181	85
Vinterrug			
Kortstr. Petkus.....	1516	1154	76
Svaløf Kongs II.....	635	424	67
» Staal.....	14	0	0
Vinterrug i alt.....	2165	1578	73
Vaarrug			
Petkus.....	77	65	84
Korn i alt.....	35542	24471	69

øgelse paa ca. 13 pCt. i Sammenligning med det godkendte Frem-avlsareal fra 1947.

Denne Forøgelse skyldes overvejende det godkendte Areal af Hvede, idet dette ikke saaledes som i Vinteren 1946—47 er bortfrosset.

IX. Prøveudtagning og Plombering.

I Efteraaret 1947 ophørte Brugen af den særlige Mærkesedel, Formular No. 53, og der blev indført en ny Mærkeseddel, Formular No. 54, specielt til Identitetsplombering af Korn, hvilket er nærmere omtalt i Aarsberetningen for 1946—47, Side 58 (T.f.P., Bd. 52, S. 58).

Tabel 21. Oversigt over, hvor mange Partier og hvor mange Sække Statsfrøkontrollen har plomberet fra $\frac{1}{7}$ 1947— $\frac{30}{6}$ 1948.

Frøart	Antal Partier	Antal Sække	Frøart	Antal Partier	Antal Sække
Havre.....	820	183566	Overført..	4017	695397
2-rd. Byg.....	1239	319350	Gul Sennep.....	9	1147
Rug.....	189	34679	Cikorie.....	1	30
Hvede.....	198	37803	Kommen.....	2	125
Timothe.....	79	5941	Hør.....	87	18533
Alm. Rajgræs.....	108	15147	Løg.....	2	2
Ital. Rajgræs.....	88	14034	Porre.....	2	21
Eng-Svingel.....	93	12491	Rødbede.....	27	690
Rød Svingel.....	22	472	Spinat.....	221	9542
Ager-Hejre.....	18	2026	Hvidkaal.....	105	964
Hundegræs.....	113	18642	Rødkaal.....	8	11
Eng-Rævehale.....	1	14	Savoykaal.....	14	103
Alm. Rapgræs.....	25	2150	Spidskaal.....	1	1
Eng-Rapgræs.....	5	71	Rosenkaal.....	5	39
Blandet Græsfrø..	3	4	Grønkaal.....	9	145
Rødkløver.....	160	6939	Blomkaal.....	71	370
Hvidkløver.....	65	1673	Fodermarykaal..	1	1
Alsikekløver.....	17	555	Radis.....	68	1692
Humle-Sneglebælg.	36	2914	Haveært.....	1	84
Lucerne.....	9	299	Bønne.....	17	524
Gul Rundbælg.....	4	43	Agurk.....	8	8
Alm. Kællingetand.	3	43	Pastinak.....	3	50
Serradel.....	5	247	Persille.....	13	186
Markært.....	24	3351	Selleri.....	5	9
Vikke.....	4	32	Skorzoner.....	11	282
Gul Lupin.....	10	398	Kørvel.....	2	20
Runkelroe.....	78	10501	Tomat.....	3	3
Fodersukkerroe...	79	10271	Salat.....	10	55
Sukkerroe.....	25	2150	Valmue.....	4	276
Gulerod.....	98	2086	Merian.....	1	4
Turnips.....	22	298	Cosmea.....	1	1
Kaalroe.....	377	7207			
Overføres ..	4017	695397	I alt ..	4729	730315

I Tabel 21 er der givet en Oversigt over Omfanget af Statsfrøkontrollens Plombering i Aaret $\frac{1}{4}$ 1947 til $\frac{3}{4}$ 1948.

Antallet af Partier, der er plomberet, er 233 større, men Antallet af Sække 37984 mindre end i Fjor. Af Korn er der i 1947 —48 plomberet 2446 Partier, bestaaende af i alt 575398 Sække mod 2411 Partier med 642786 Sække Aaret før. Nedgangen for Korn alene udgør altsaa 67388 Sække eller ca. 30000 Sække mere end den samlede Nedgang, saaledes at der er en Stigning af denne Størrelse for de egentlige Frøarter.

Nedgangen for Korn skyldes antagelig især den nævnte Inddragning af Mærkesedlen Formular Nr. 53, men for Hvedens Vedkommende, for hvilken Art Nedgangen er relativt størst, maa Aarsagen dog ogsaa — og maaske fortrinsvis — søges i de begrænsede Mængder af kontrolleret Sædekorn, der var til Raadighed efter den strenge Vinter 1946—47.

Stigningen for det egentlige Frø fordeler sig over et stort Antal Arter og dækker foruden Nettostigningen ogsaa Nedgang i Sækkeantallet for en Del Arter. Saaledes er der i Beretningsaaret plomberet færre Sække end Aaret før af Alm. Rapgræs, Lucerne, Gul Lupin, Sukkerroe, Turnips, Gul Sennep, Spinat og Hvidkaal, medens følgende Arter viser særlig stor Stigning: Italiensk Rajgræs, Hundegræs, Ager-Hejre, Rødkløver, Runkelroer, Kaalroer (paa Grund af Rationeringen) og Hør, som alene er steget med ca. 14000 Sække.

For Statsfrøkontrollen fungerer for Tiden (Februar 1949) nedennævnte Prøveudtagere, opført alfabetisk efter Byerne inden for de enkelte Landsdele.

Jylland:

Aabenraa.	Konsulent <i>Johs Pedersen</i> , Frydendal 4, Aabenraa.
Aalborg.	Landbrugskandidat <i>Ebbe Troelsen</i> , Maren Hemmingsvej 18, Aalborg.
Aarhus.	Landbrugskandidat <i>G. Blichert</i> , Søvej 1, Brabrand.
Asaa.	Stationsmester <i>Ingolf Christensen</i> , Asaa.
Ebeltoft.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>K. Helgren-Jensen</i> , Ebeltoft
Grenaa.	Kontrollør <i>Anders Hvüid</i> , Nytorv, Grenaa.
Haderslev.	Konsulent <i>Fr. Nielsen</i> , Haderslev.
Hjørring.	Overassistent <i>A. F. Faurschou</i> , Hjørring.
Hobro.	<i>Chr. Gjermansen</i> , Hobro.
Holstebro.	Konsulent <i>P. O. Overgaard</i> , Holstebro.
Horsens.	Kgl. Vejer & Maaler <i>A. Ballisager</i> , Stensballe, Horsens.
Kolding.	Landbrugskandidat <i>C. A. Knudsen</i> , »Home«, Skærbæk, Fredericia.

Nykøbing J.	Statsautor. Vejer & Maaler <i>Marius Sørensen</i> , Nykøbing J.
Odder.	Statsautor. Vejer & Maaler <i>Augustinus Jensen</i> , Odder.
Randers.	<i>Chr. Welling</i> , Stjernevej 38, Randers.
Skanderborg.	Trafikkontrollør <i>M. P. Madsen</i> , D. S. B., Skanderborg.
Skive.	Fhv. Gaardejer <i>Holger Grønning</i> , Sjællandsgade 1, Skive.
Skærbæk.	Konsulent <i>Vald. Johnsen</i> , Skærbæk.
Sønderborg.	<i>Holger Godsted</i> , Spang, Sønderborg.
Vejen.	Assistent <i>H. Agergaard</i> , Askov, Vejen.

Fyn med tilliggende Øer:

Assens.	Konsulent <i>P. M. Dreisler</i> , Ehberup.
Middelfart.	Konsulent <i>J. Vang</i> , Ejby.
Odense.	Forpagter <i>Knud Jespersen</i> , Oehlenschlægersvej 34, Odense.
do.	Assistent <i>Andreas Christensen</i> , Vindegade 72, Odense.
do.	Kontrollør <i>A. Iversen</i> , Baumgartensvej 42, Odense.
Svendborg.	Overassistent <i>P. O. Larsen</i> , Jernbanestationen, Svendborg.
do.	Overassistent <i>N. R. Jørgensen</i> , Jernbanestationen, Svendborg.
do.	Skyldraadsformand <i>Georg Rasmussen</i> , »Skovly«, Svendborg.
Rudkøbing.	Kgl. Vejer & Maaler <i>J. Barenkob Jensen</i> , Rudkøbing.

Lolland-Falster og Møn:

Eskilstrup.	Portør <i>P. Petersen</i> , Eskilstrup.
Maribo.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>Gunnar Frandsen</i> , Skimminge 56, Maribo.
Nakskov.	Proprietær <i>Sofus Hansen</i> , Maribovej 115, Nakskov.
Nykøbing F.	Gaardejer <i>Johannes Skov</i> , Bangsebro, Tingsted.

Sjælland:

Fakse.	Assurandør <i>Carl Meding</i> , Fakse.
Glostrup.	Fhv. Mejeriejer <i>I. C. Mølgaard</i> , Solvangsvej 23, Glostrup
Herfølge.	Inkassator <i>Olaf Peiter</i> , Herfølge.
Holbæk.	Rentier <i>Ejner Hansen</i> , Skolegade 2 A, Holbæk.
Kalundborg.	Trafikassistent <i>Harry J. Kristensen</i> , Nyvangsvej 11, Kalundborg.
København.	Landbrugskandidat <i>R. v. d. Hude</i> , Statsfrøkontrollen
do.	Landbrugskandidat <i>I. Lang</i> , Statsfrøkontrollen.
do.	Landbrugskandidat <i>A. Mølgaard Poulsen</i> , Statsfrøkontrollen.
Køge.	Overtoldbetjent <i>Poul H. Lond</i> , Torvet 21, Køge.
Næstved.	Salgsleder <i>Oluf Andersen</i> , Nordre Farimagsgade 4, Næstved.
Præstø.	Kgl. Vejer & Maaler <i>Kaj Møller</i> , Præstø.
Roskilde.	Fhv. Politiasistent <i>H. Bjerg</i> , Hestetorvet 7, Roskilde.
Skælskør.	Konsulent <i>H. Wraae-Jensen</i> , Skælskør.
Slagelse.	Konsulent <i>Martin Olsen</i> , Slagelse.
Sorø.	Konsulent <i>Ib Trojaborg</i> , Fru Ingessvej 9, Sorø.

Bornholm:

Gudhjem. Toldassistent *Dam Johansen*, Toldkontoret, Gudhjem.
 Rønne. Stationsforstander *A. C. Langberg*, Rønne.

X. Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1947 til 31. Marts 1948.

I n d t æ g t e r:

	Kr.
Analyser	437.696,08
Kontroldyrkning	89.637,25
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.	225.816,85
Andre Indtægter	18.269,31
Tilskud fra Statskassen	302.183,58
I alt ...	<u>1.073.603,07</u>

U d g i f t e r:

	Kr.
Lønninger og Honorarer	672.328,79
Bygningsudgifter og Skatter	12.933,92
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.	39.379,20
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	13.577,92
Porto, Fragt, Telefon etc.	12.385,12
Trykningsudgifter	4.281,46
Forskelligt Materiel m. m.	31.954,87
Frøkontrollkommissionens Møder	2.897,73
Rejser og Repræsentation	2.371,81
Bidrag til Den internationale Frøkontrollassociation	387,20
Kontroldyrkning	100.922,92
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.	173.182,13
Inspektør Kjærs Studierejse til Amerika	7.000,00
I alt ...	<u>1.073.603,07</u>

Indtægten for Analyser har været 437.696,08 Kr., hvilket er 44.395,29 Kr. mere end Aaret forud, en Stigning, der dels maa tilskrives den fra 1. August 1946 stedfundne Forhøjelse af Analysetaksterne, der først fuldt ud har gjort sig gældende i det her omhandlede Regnskabsaar, og dels en mindre Forøgelse af Arbejdet.

Indtægten for Kontroldyrkning udgør 89.637,25 Kr. eller 26.959,75 Kr. mere end Aaret forud.

For Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m. er indgaaet 225.816,85 Kr., hvilket er 50.758,92 Kr. mere end i 1946—47. I de to sidstnævnte Tilfælde skyldes Stigningen Forhøjelse af Taksterne for Kontrol dyrkning og Markbesigtigelse tillige med Forøgelse af Arbejdet paa bemeldte Omraader.

Udgiften er samtidig steget og har udgjort 1.073.603,07 Kr., d. v. s. 48.685,98 Kr. mere end Aaret før, hvilket især skyldes Lønstigninger, forøget Arbejde, forøgede Udgifter til Brændsel og Prisstigning for fornødent Materiel m. m.

Statens Tilskud til Driften blev i Aaret 1947—48 302.183,38 Kr., hvilket er 64.362,63 Kr. mindre end det foregaaende Aar. Nedgangen i Forhold til Aaret forud skyldes for en Del de forhøjede Takster, men det maa ogsaa tages i Betragtning, at Tilskuddet i Fjor var særlig højt som Følge af ekstraordinære Udgifter til Udvidelse af Statsfrøkontrollens Bygning.

I Oversigten er følgende Beløb, der ikke kommer til Udbetaling, men i Statsregnskabet opføres som Statstilskud, ikke medregnet:

Statskassens Bidrag til Pensionsfonden 22.111,04 Kr.

Forrentning og Afskrivning af Statsfrøkontrollens Bygning og Inventar 14.881,00 Kr.

Summary.

Report from the Danish State Seed Testing Station for the 76th Working Year from the 1st July 1947—30th June 1948.

Chapter I gives some general information of the work and Chapter II of the composition of the Seed Testing Board and certain changes among the staff.

Chapter III shows that in 1947—48 a total of 49042 samples were tested, i. e. 3143 samples less than the previous year. The samples may be divided into the following groups: 8576 of cereals, 10321 of grass seed, 14474 of leguminous seed, 5101 of roots, 644 seed mixtures, 4397 of horticultural seed, 400 of forest seed and 5059 other samples, among which 2661 of Flax seed and 1980 of White Mustard.

Tables 1 and 2 of Chapter IV show the average figures of the Danish State Seed Testing Station for agricultural seed tested during the decade 1938—48 and the year 1947—48 respectively; these figures refer to tests of samples originating from seed lots ready for sowing. The figures are recorded under the following

headings: (1) Number of samples tested, (2) 1000-grain weight, (3) Pure seed %, (4) Inert matter %, (5) Extraneous crop seeds %, (6) Weed seed %, (7) Germinating speed %, (8) Germinating capacity %, (9) Pure germinating seed %. In Table 3 the average figures for germinating speed and capacity of some vegetable seed species for the years 1938—48 and 1947—48 respectively are given.

Chapter V deals with attacks by different parasitic animals and micro-organisms established by the laboratory examination of the samples.

Chapter VI deals with the Automatic Control which is conducted on the basis of a voluntary agreement between the Seed Testing Station and the firms, according to which the latter are bound to give guarantees for purity and germinating capacity as well as weed seed content of their total retail sale of agricultural seed, with a few less important exceptions however.

The samples are secured by agents of the Station who draw samples in the store-houses of the controlled firms from the sealed deliveries ready for dispatch to the purchasers. If the average figures for the samples tested of a lot do not come up to the guarantees, all purchasers of this lot will receive compensation according to the State Seed Testing Station's Regulations and it is controlled by that Station whether the compensation is paid. The expenses connected with the control are paid by the firms.

Table 4 shows how the controlled seed compares partly with the guarantee figures and partly with the afore-mentioned averages for 1947—48. The first column shows the number of samples tested, column 2 the percentage of the seed delivered, which did not correspond to the purity and germinating capacity guaranteed and column 3 the percentage which did not come up to the average figures. The other columns show the further details in this respect. Tables 6 and 7 give a survey of the distribution of the consumption of the different species, varieties and strains.

The 33 firms controlled have sold a total of 9945700 kgs. seed i. e. 67 % of the quantity used for sowing in Denmark, and the controlled quantity may be grouped as follows: 2857775 kgs. clover seed, 3094758 kgs. grass seed, 639068 kgs. seed mixtures, 1948928 kgs. root seed and 1405171 kgs. of other agricultural seeds.

Chapter VII treats of examinations of the genuineness of

variety and strain as well as attacks by diseases. These examinations were carried out partly in the laboratory and partly in the field where the plants were observed. In the year under consideration this control cultivation comprised 5188 samples sown on an area of 37,8 hectares.

In Chapter VIII mention is made of a control with reproduction of seed cereals, which was commenced in 1939 and year by year has increased considerably.

The Danish State Seed Testing Station draws samples from the lots used for sowing in the controlled reproduction and examines these samples both in the laboratories and the control fields where they are sown, and further the fields with the resulting crops are inspected and finally the Station draws samples from the ready-treated lots from these fields and provides the recognized ones with its seal and a special certificate. Samples from the controlled lots are examined in the laboratory as well as in the control fields and at last a survey of the sealed lots recording the quality of each individual lot is printed, and the seller has to send a copy of this survey to all buyers of controlled seed cereals.

Table 18 shows the quantities of the various species and varieties of the 1947 crop, which have been sealed, and Table 19 the quality of the sealed lots. In 1948 35542 ha were under control, of which 24471 ha were recognized. The distribution according to species and variety will appear from Table 20.

Table 21 of Chapter IX contains a record of the numbers of lots and bags sealed by the Station during the past year; these figures amount to 4729 and 730315 respectively.

Chapter X gives a survey of the income and the expenditure of the Station during the year 1947—48.